

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW LUDZKICH DLA POWIATU NOWOSĄDECKIEGO I MIASTA NOWY SĄCZ

Dokument został opracowany przy współpracy firmy doradztwa personalnego
Advisory Group TEST Human Resources
dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie
w ramach Projektu
„Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry
oraz usług outplacementowych”
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013*

Wojewódzki
Urząd
Pracy
w Krakowie

marr
Małopolska Agencja
Rozwoju Regionalnego SA

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Dokument powstał w ramach Projektu „Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry oraz usług outplacementowych” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Poniższa charakterystyka zasobów ludzkich jest odpowiedzią na potrzebę usystematyzowania danych obrazujących potencjał drzemiący w kadrach Sądeczyny.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie dostarcza profesjonalnych i systemowych informacji o rynku pracy. Corocznie wydaje Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia oraz dokonuje Oceny Sytuacji na Rynku Pracy Województwa Małopolskiego.

WUP Kraków posiada informacje, które Małopoleanie mogą wykorzystać, aby zwiększyć swoje kompetencje i kwalifikacje. Doradcy zawodowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie świadczą usługi z zakresu poradnictwa zawodowego dla dorosłych i młodzieży wchodzącej na rynek pracy.

WUP Kraków dysponuje również środkami, które można pozyskać na realizację przedsięwzięć z zakresu rozwoju zasobów ludzkich. Możliwe jest to dzięki pełnieniu w województwie małopolskim funkcji **Instytucji Wdrażającej** (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

Więcej na stronach

www.wup-krakow.pl

www.pokl.wup-krakow.pl

1. PROFIL SPOŁECZNO – GOSPODARCZY POWIATU (NA TLE WOJEWÓDZTWA)

A. Podstawowe dane na temat województwa małopolskiego

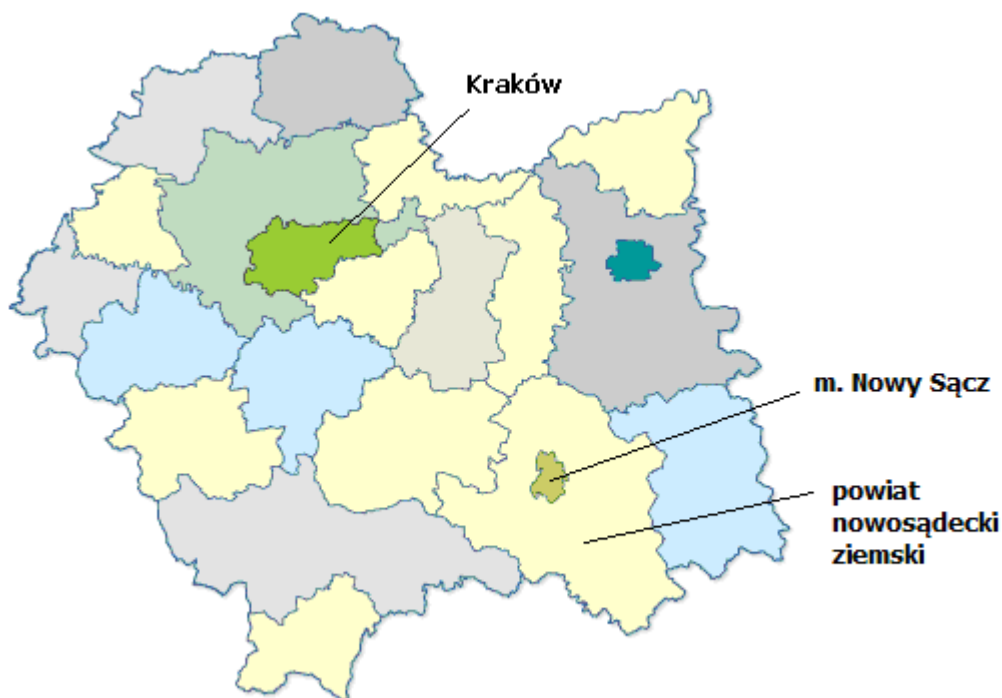
Województwo małopolskie położone jest na południowym wschodzie Polski. Jest jednym z najmniejszych regionów Polski. Pod względem powierzchni, która wynosi 15 108 km², zajmuje 12 pozycję wśród 16 województw Polski. Od zachodu graniczy z województwem śląskim, od północy ze świętokrzyskim, od wschodu z podkarpackim, a od południa z Republiką Słowacką. Przez obszar Małopolski wiodą ważne szlaki komunikacyjne ze wschodu na zachód oraz z północy na południe.

Małopolska składa się z 19 powiatów ziemskich (bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, tatrzański, wadowicki, wielicki) oraz trzech miast na prawach powiatów grodzkich (Kraków, Nowy Sącz, Tarnów).

Pod względem liczby mieszkańców (3 mln 293 tys. osób) województwo znajduje się na 4 miejscu w Polsce. Gęstość zaludnienia jest tu jedną z najwyższych w kraju (małopolskie – 217 osób/km², średnia krajowa – 122 osób/km²).

B. Lokalizacja powiatu nowosądeckiego oraz Nowego Sącza na mapie województwa małopolskiego

Rysunek 1. Mapa województwa małopolskiego z wyszczególnieniem powiatu nowosądeckiego ziemskiego oraz miasta Nowy Sącz

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

C. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny powiatu nowosądeckiego oraz Nowego Sącza

Powiat nowosądecki zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części Małopolski. Graniczy z Republiką Słowacką (od południa), z powiatem gorlickim (od wschodu), z tarnowskim i brzeskim (od północy) oraz z limanowskim i nowotarskim (od zachodu).

Powiat nowosądecki ziemski znajduje się na pierwszym miejscu w województwie małopolskim pod względem wielkości powierzchni, która wynosi 1 550 km² i stanowi 10,26% powierzchni Małopolski.

Powiat składa się z szesnastu jednostek stopnia podstawowego:

- jednej gminy miejskiej (miasto Grybów);
- czterech gmin miejsko-wiejskich (Krynica Zdrój, Muszyna, Piwniczna Zdrój, Stary Sącz);

- jedenastu gmin wiejskich (Chełmiec, Gródek nad Dunajcem, Grybów, Kamionka Wielka, Korzenna, Łabowa, Łącko, Łososina Dolna, Nawojowa, Podegrodzie, Rytro).

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu nowosądeckiego

Źródło: Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu

Nowy Sącz – miasto na prawach powiatu grodzkiego. Położony jest w dolinie Kotliny Sądeckiej, w widłach rzek Dunajca i Kamienicy Nawojowskiej, na wysokości około 300 m n.p.m. Nowy Sącz jest trzecim co do wielkości powierzchni (58 km²) miastem w województwie małopolskim. Przed reformą administracyjną w 1998 roku był stolicą województwa nowosądeckiego.

D. Cechy charakterystyczne

Powiat nowosądecki leży w Beskidzie Niskim. Jego walorem są atrakcyjne przyrodniczo tereny górskie i leśne oraz doliny rzeczne Dunajca z jego głównymi dopływami: Popradem i Kamienicą. W powiecie nowosądeckim nie występują jeziora naturalne, za sprawą człowieka powstało sztuczne jezioro Rożnowskie. Niemal połowę

obszaru zajmują lasy i tereny leśne. Do najbardziej zalesionych gmin należą: Rytro, Łabowa, Piwniczna, Muszyna, Krynica, Kamionka Wielka, Łącko oraz Nawojowa. Znaczną część powiatu obejmuje Popradzki Park Krajobrazowy. Jest to teren niezwykle **atrakcyjny turystycznie**, co powiat nowosądecki ziemski umiejętnie wykorzystuje – turystyka stanowi kluczową dziedzinę gospodarki regionu. Znajduje się tu szereg znanych w całym kraju kurortów sanatoryjnych i uzdrowiskowych, związanych z zasobami **leczniczych wód mineralnych**, z Krynica Zdrój, Piwniczna Zdrój i Muszyną na czele. Ponadto na terenie powiatu znajduje się wieś Kamianna, będąca światowym centrum apiterapii (leczenie chorób produktami pszczelimi). Najbardziej rozpowszechnioną na terenie powiatu nowosądeckiego dyscypliną sportów zimowych jest narciarstwo, skupiające się w takich ośrodkach jak Wierchomla czy Jaworzyna Krynicka. Ponadto powiat umożliwia uprawianie turystyki górskiej i rowerowej. Atutem powiatu jest również jego położenie, a szczególnie przejścia graniczne, łączące go ze Słowacją. Umożliwia to partnerstwo gmin powiatu ze słowackimi miastami.

Powiat ziemski jest obszarem, na którym rozwijają się działy specjalne **produkcji rolnej**. Największymi centrami sadowniczymi na tym terenie są Łącko oraz Łososina Dolna, ważną rolę odgrywa tu również ogrodnictwo i drobne rolnictwo. Ponadto region ten słynie ze swoich produktów regionalnych, takich jak chociażby śliwowica, miody, soki. Podmioty gospodarcze reprezentują najczęściej **handel, usługi, produkcję i budownictwo**. W regionie użytki rolne zajmują 47,1%, w tym 20,6% łąki i pastwiska, sady – 1,6%.

Na obszarze 12,0359 ha Nowego Sącza istnieje **Podstrefa Nowy Sącz krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej**, która funkcjonuje od września 2007 roku. Składa się ona z terenów położonych w południowo-wschodniej oraz północnej części miasta. Co istotne przedsiębiorca, który uzyska zezwolenie na prowadzenie działalności w strefie, korzysta z pomocy publicznej w formie zwolnienia od podatku dochodowego na nowe inwestycje lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją.

Teren Nowego Sącza, największego miasta regionu, skupia większość dużych ośrodków produkcyjnych i przemysłowych. Swoją siedzibę mają tutaj firmy z długą tradycją, takie jak:

- NEWAG S.A. (branża transportu kolejowego);
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych S.A.;
- Nowosądecka Fabryka Urządzeń Górniczych NOWOMAG S.A.

Działają tutaj również przedsiębiorstwa, których marka rozpoznawalna jest na rynkach międzynarodowych, na przykład z:

- **branży spożywczej:** Przetwórnia Owoców i Warzyw PROSPONA Sp. z o.o., P.P.L. KORAL Józef Koral Sp. j., Konspol Holding Sp. z o.o., Spółdzielnia Pracy „Muszynianka”, Spółdzielnia Pracy „Piwniczanka”;
- **branży produkcyjnej:** SGL Karbon S.A., Novitus S.A., BCS Polska Sp. z o.o.;
- **branży budowlanej:** Fakro Sp. z o.o., Fabryka Okien DAKO Sp. z o.o., Grupa WIŚNIOWSKI.

Przedsiębiorców, którzy rozpoczynają działalność gospodarczą, rozwijając mikro, małe oraz średnie przedsiębiorstwa na terenie Nowego Sącza oraz powiatu nowosądeckiego wspiera Nowosądecki Inkubator Przedsiębiorczości. Do jego głównych zadań należy dostarczanie firmom inkubowanym usług doradczych oraz informacyjnych, serwisu administracyjno-technicznego oraz szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji.

Ponadto Nowy Sącz jest miastem z dobrze rozwiniętym szkolnictwem, jednym z najważniejszych w województwie **ośrodków akademickich** po Krakowie. Jest on siedzibą trzech uczelni wyższych: Wyższej Szkoły Biznesu National-Louis University, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości, a także ośrodków zamiejscowych krakowskich uczelni: Politechniki Krakowskiej, Uniwersytetu Pedagogicznego i Akademii Górniczo-Hutniczej. Zapewnia to temu regionowi dużą liczbę młodych ludzi uczących się i studiujących oraz wzrastający odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym. Od 2006 roku w Nowym Sączu realizowany jest projekt „Park Technologiczny - Miasteczko Multimedialne”, którego celem jest inicjowanie współpracy pomiędzy nauką a biznesem w testowaniu, inkubowaniu oraz wdrażaniu innowacyjnych projektów z zakresu nowoczesnych technologii do gospodarki. Projekt ten jest uważany za jeden z kluczowych elementów budowy w Polsce gospodarki opartej na wiedzy (wg założeń Strategii Lizbońskiej).

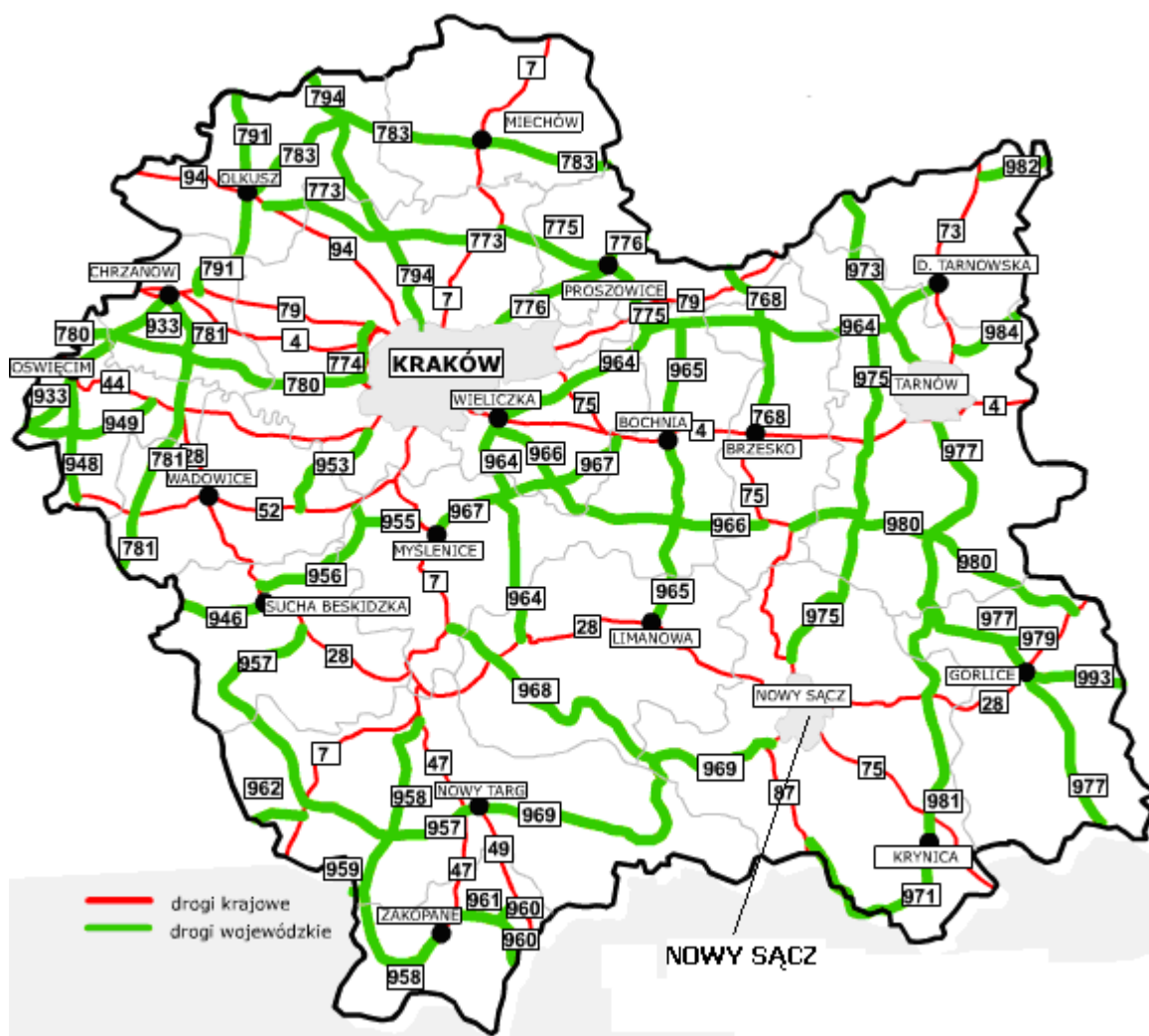
E. Infrastruktura drogowa

W powiecie brak jest dróg szybkiego ruchu oraz autostrad. Podstawową sieć komunikacyjną w Nowym Sączu tworzą drogi gminne (167 km) oraz powiatowe (40,6 km). Istnieje sieć połączeń między miastami za pośrednictwem MPK, PKS, prywatnych przewoźników oraz PKP. Planowana jest w najbliższym czasie budowa obwodnicy północnej oraz zachodniej miasta Nowy Sącz oraz modernizacja przejścia granicznego ze Słowacją w Piwnicznej. W dużej mierze ograniczeniem rozwoju infrastruktury komunikacyjnej jest górzysty teren.

Przez miasto Nowy Sącz oraz powiat nowosądecki ziemski przechodzą:

- drogi krajowe:
 - nr **28** (Zator, Wadowice, Sucha Beskidzka, Jordanów, Rabka-Zdrój, Limanowa, Nowy Sącz, Gorlice, Jasło, Przemyśl);
 - nr **75** (Kraków, Brzesko, Nowy Sącz, Mochnaczka Niżna, Muszynka);
 - nr **87** (Nowy Sącz, Stary Sącz, Rytro, Piwniczna-Zdrój);
- drogi wojewódzkie:
 - nr **969** (Nowy Targ – Stary Sącz);
 - nr **871** (Stalowa Wola – Tarnobrzeg);
 - nr **875** (łącząca Mielec, Kolbuszową, Sokołów Małopolski i Leżajsk);
 - nr **981** (Zborowice – Krynica).

Rysunek 3. Drogi krajowe i wojewódzkie w Małopolsce

Źródło: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, <http://www.zdw.krakow.pl/index.php/drogi/mapy>, 2010

Odległość z Nowego Sącza do Krakowa wynosi 81 km.

Poza drogami krajowymi i wojewódzkimi zasadniczym elementem układu komunikacyjnego i transportowego powiatu nowosądeckiego są drogi powiatowe. Stopień ich gęstości wynosi 33,8 km/100km² (w Małopolsce – 48,87 km/100km², średnia krajowa 40,73 km/100 km²). Aktualnie w powiecie nowosądeckim znajduje się 526 km dróg powiatowych co stanowi 7,9% ogółu dróg powiatowych w regionie. W ciągach tych dróg zlokalizowanych jest 174 mostów i 1941 przepustów. Sieć komunikacyjną w obrębie samego powiatu, głównie pomiędzy mniejszymi miejscowościami, a zarazem nieodzowny element zaplecza związanego z rozwijającą się na tym terenie rekreacją i krajoznawstwem stanowią drogi gminne. Są one podstawą transportu na terenie powiatu w komunikacji pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Komunikację miejską stanowią autobusy Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego (MPK Nowy Sącz). Obecnie MPK obsługuje linie o numerach: od 1 do 44, będące zarówno trasami na terenie miasta, jak również pobliskich miejscowości.

Przez Nowy Sącz przechodzą 2 szlaki kolejowe:

- nr **96** (Tarnów – Leluchów);
- nr **104** (Chabówka – Nowy Sącz).

Bezpośrednie połączenia z Nowego Sącza: Budapeszt, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Sopot, Gdynia, a także Tarnów, Malbork, Krynica, Stróże.

Na terenie powiatu znajdują się także lądowiska dla helikopterów (np. Nowy Sącz, Krynica). W Łososinie Dolnej położonej 20 km od Nowego Sącza zlokalizowane jest lotnisko obsługujące małe samoloty typu awionetki. Planowana jest budowa lotniska w Starym Sączu.

Graniczne placówki kontrolne występujące w powiecie nowosądeckim:

- MUSZYNA – PLAVEC
- PIWNICZNA – MNIŠEK
- LELUCHÓW – ČIRČ
- MUSZYŃKA - KUROV

3. WNIOSKI I PROPOZYCJE ODNOŚNIE KIERUNKÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO (NAPŁYWU INWESTYCJI) W KONTEKŚCIE CHARAKTERYSTYKI LOKALNEGO RYNKU PRACY

WNIOSKI:

Cechy charakterystyczne zasobów ludzkich Nowosądeczyny:

- gęstość zaludnienia – **130 os/km²** (powiat nowosądecki ziemski), **1 456 os/km²** (miasto Nowy Sącz);
- poziom współczynnika feminizacji – **101** kobiet na 100 mężczyzn (powiat nowosądecki ziemski), **109** kobiet na 100 mężczyzn (miasto Nowy Sącz)
- najliczniejsza grupa osób w wieku produkcyjnym – **60,6%**;
- wskaźnik obciążenia ekonomicznego – **63,7** (powiat nowosądecki ziemski), **54,4** (miasto Nowy Sącz);
- wzrost liczby ludności – **202 044** mieszkańców (powiat nowosądecki ziemski), **84 558** (miasto Nowy Sącz)
- przewaga ludzi młodych – w obu powiatach;
- dodatni przyrost naturalny – w obu powiatach;
- dwa sektory zatrudniające największą liczbę osób – **rolniczy - 43%** oraz **usługi - 37%** (powiat nowosądecki ziemski), usługi - 65% oraz przemysł - 33% (miasto Nowy Sącz);
- stopa bezrobocia – **19,3%** (powiat nowosądecki ziemski – jedna z najwyższych), **11,5%** (miasto Nowy Sącz);
- przewaga bezrobotnych kobiet – w obu powiatach;
- wzrost bezrobocia wśród osób z wykształceniem wyższym – w obu powiatach;
- wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – w obu powiatach;
- wskaźnik przedsiębiorczości – **61,91** (powiat nowosądecki ziemski), **105,66** (miasto Nowy Sącz);
- wskaźnik aktywności zawodowej – **33,71%** (powiat nowosądecki ziemski), **59,28%** (miasto Nowy Sącz)

PROPOZYCJE:

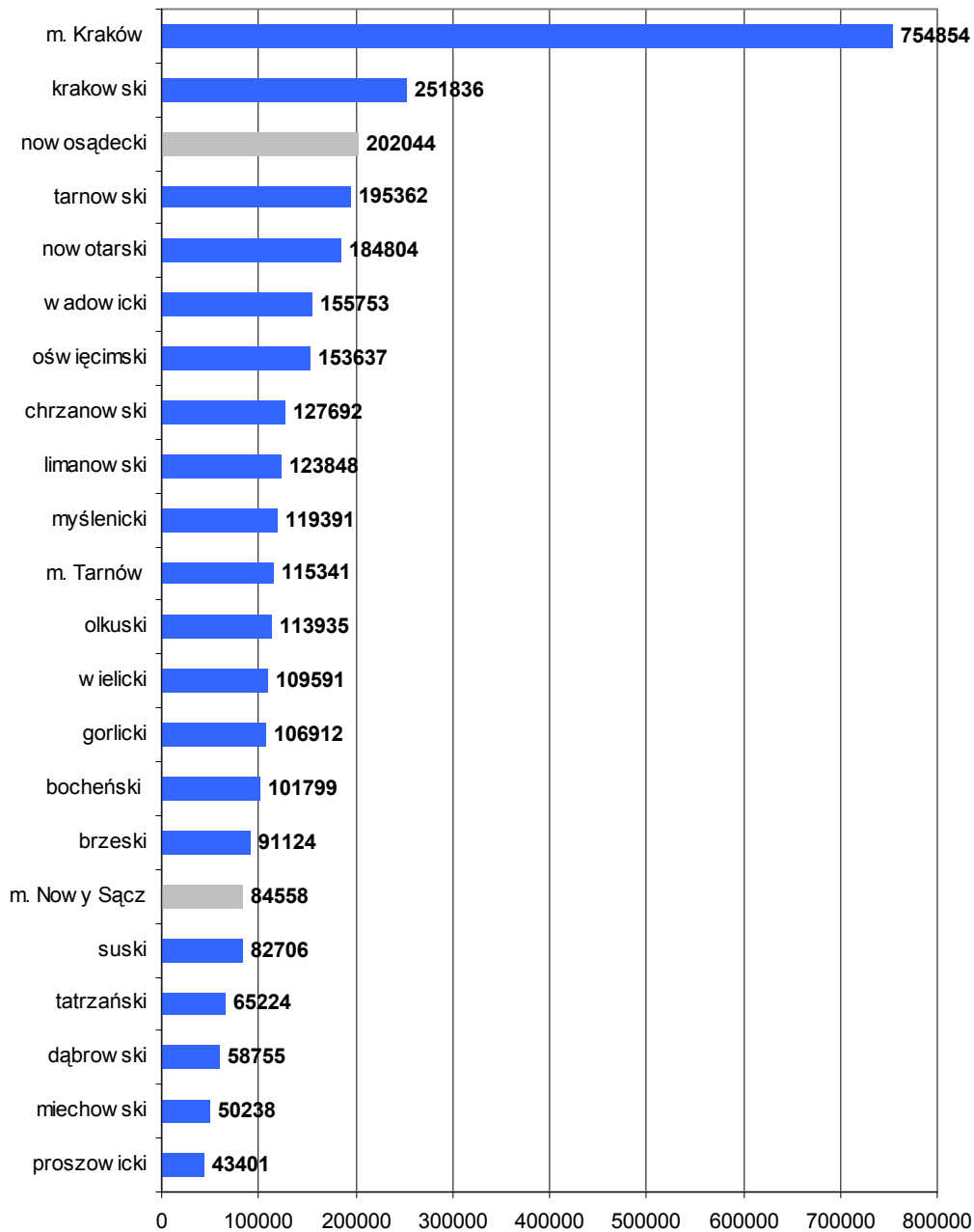
- wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów terenów dających możliwość realizacji obiektów o charakterze produkcyjnym i usługowym oraz związanych z turystyką i wypoczynkiem;
- modernizacja istniejących sieci infrastruktury drogowej;

- budowa drogi szybkiego ruchu z Krakowem;
- pozyskiwanie z zewnątrz inwestorów prowadzących taką działalność gospodarczą, która nie kolidowałaby z istniejącymi walorami krajobrazowymi i kulturowymi, a dawałaby możliwość zatrudnienia maksymalnej ilości osób spośród bezrobotnych zajmujących największy procent w regionie;
- przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego o charakterze produkcyjnym;
- wprowadzenie przez władze powiatu / gmin ulg podatkowych dla przyszłych inwestorów;
- promocja regionu i jego walorów na różnego rodzaju spotkaniach, targach, wystawach zarówno w kraju, jak i zagranicą;
- promocja regionu pod względem bogactwa produktów regionalnych i atrakcji turystycznych z opcją degustacji produktów regionalnych (miody pitne, śliwowica, soki z owoców, nalewki, sery, przetwory owocowe, zioła lecznicze);
- w związku z charakterem turystycznym regionu podjęcie działań mających na celu poprawę znajomości języków obcych wśród mieszkańców (rozwój bazy lingwistycznej);
- poszukiwanie ciepłych źródeł, i nowych złóż wód mineralnych;
- rozwój uzdrowisk.

3. ZASOBY LUDZKIE

A. Informacje demograficzne ogólne

Wykres 1. Ludność województwa małopolskiego według powiatów w 2009 roku

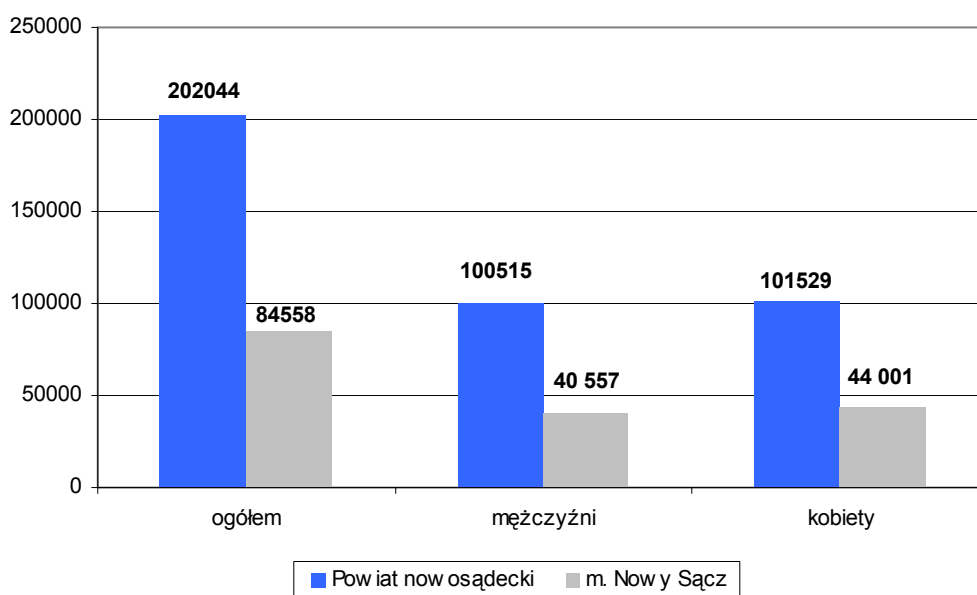

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2009

Powiat nowosądecki ziemski zamieszkiwany jest przez 202 044 osoby¹, co stanowi około 6% mieszkańców Małopolski (3 292 805 osób). Charakteryzuje się **jednym z najniższych wskaźników gęstości zaludnienia – 130 os/km²**. Dla porównania najwyższa średnia gęstość zaludnienia przypada na powiat oświęcimski - 378 os/km², najniższa występuje w powiecie miechowskim - 74 os/km², w Małopolsce wskaźnik ten wynosi 214 os/km², a w kraju 124 os/km².

Nowy Sącz pod względem liczby mieszkańców (84 558 osób) jest jednym z największych miast Małopolski, zaraz po Krakowie (754 854 osób) i Tarnowie (115 341 osób). Ludność Nowego Sącza stanowi 2,6% mieszkańców Małopolski. Jego gęstość zaludnienia wynosi 1 456 os/km² – trzecie miejsce wśród miast województwa małopolskiego, zaraz po Krakowie i Tarnowie.

Wykres 2. Ludność według płci w powiecie nowosądeckim ziemskim i grodzkim w 2009 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2009

W powiecie nowosądeckim ziemskim na 100 mężczyzn przypada 101 kobiet, struktura płci może więc zostać oceniona jako zrównoważona, natomiast w mieście Nowy Sącz na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet, co jest charakterystyczne dla współczynnika feminizacji dużych miast.

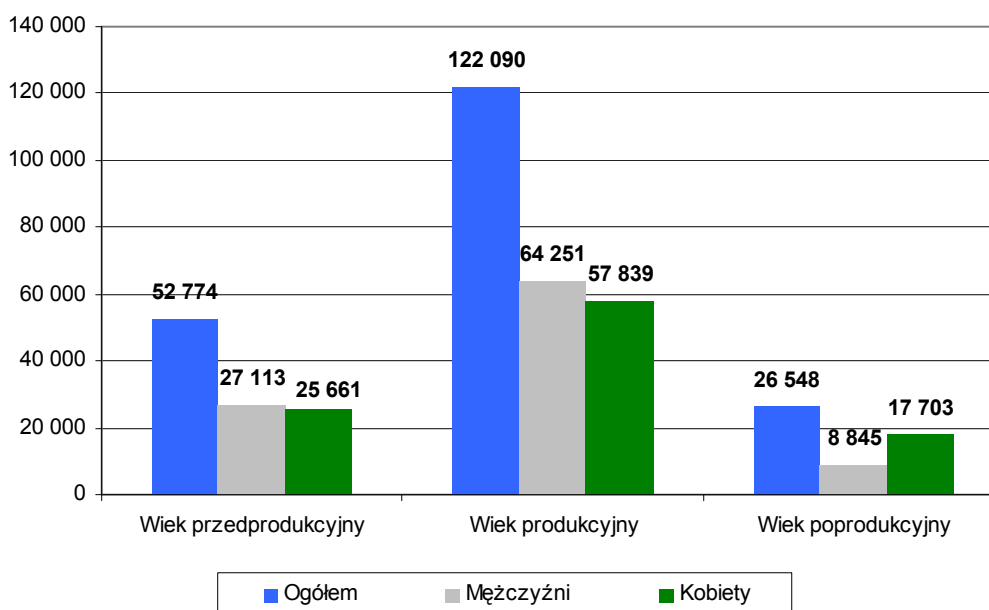
Pod względem struktury wiekowej ludności zarówno powiat ziemski, jak i grodzki prezentują się podobnie, jako **społeczności z przewagą ludzi młodych**. Najliczniejsze grupy wiekowe to osoby pomiędzy **15 a 29 rokiem życia**, przy czym w skali powiatu nowosądeckiego ziemskiego najliczniejsza jest grupa pomiędzy 20 a 24 rokiem życia, natomiast w powiecie nowosądeckim grodzkim najwięcej jest osób w wieku 25 – 29

¹ GUS, dane z grudnia 2008

lat. W mieście Nowy Sącz społeczeństwo jest starsze niż w powiecie ziemskim, mediana wynosi tu 36 lat, podczas gdy w powiecie jest równa 32 lata. Stosunkowo liczną grupę (piątą co do wielkości) w Nowym Sączu stanowią osoby w wieku 50 – 54 lata. W obydwóch powiatach podobnie prezentuje się również struktura wiekowa społeczeństwa według płci. **Mężczyźni przeważają liczebnie w młodszych grupach wiekowych** (do 54 lat dla powiatu ziemskiego oraz do 39 lat dla powiatu grodzkiego), **kobiety natomiast zdecydowanie dominują w grupach wiekowych starszych.**

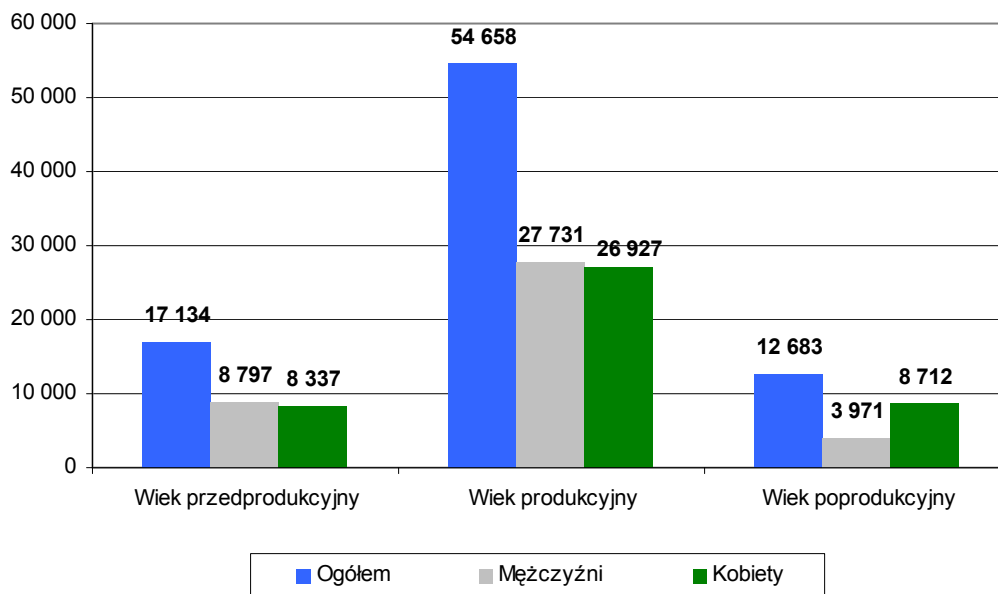
Opisane powyżej prawidłowości potwierdzają poniższe wykresy, obrazujące strukturę wiekową mieszkańców powiatu ziemskiego oraz grodzkiego według podziału na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Zarówno w powiecie nowosądeckim ziemskim, jak i w mieście Nowy Sącz, **najliczniejsze są grupy osób w wieku produkcyjnym**, a więc mężczyźni pomiędzy 18 a 64 i kobiety między 18 a 59 rokiem życia, przy czym mężczyźni dominują w grupie wiekowej przedprodukcyjnej i produkcyjnej, kobiet natomiast znacznie więcej niż mężczyzn jest w grupie wiekowej poprodukcyjnej. W 2008 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 26,2% ludności powiatu ziemskiego. Wysoka liczba osób młodych, zasilających szeregi pracujących, powoduje stały wzrost procentowego udziału grupy osób w wieku produkcyjnym (60,6% w 2008 roku) w strukturze ludności tego powiatu. Dla przykładu udział osób w wieku przedprodukcyjnym w Małopolsce wynosił w 2008 roku 16,8%, podczas gdy w Polsce 15,8%. W Nowym Sączu omawiany czynnik w procentowym zestawieniu w 2008 roku kształtował się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym – 20,3%, produkcyjnym – 64,7%, poprodukcyjnym – 15%.

Wykres 3. Struktura wiekowa ludności powiatu nowosądeckiego ziemskiego według płci w 2008 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Wykres 4. Struktura wiekowa ludności powiatu nowosądeckiego grodzkiego według płci w 2008 roku

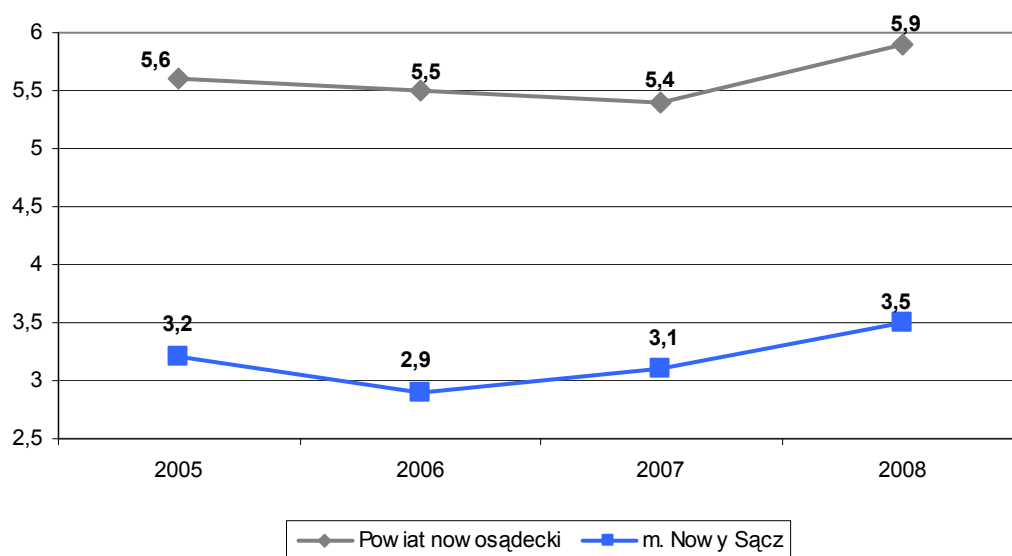
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W powiecie ziemskim **wskaźnik obciążenia ekonomicznego**, a więc liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł w 2009 roku **63,7**, natomiast dla powiatu grodzkiego wskaźnik ten plasował się na poziomie **54,4**, jest więc nieco korzystniejszy niż wskaźnik dla całego województwa, który wyniósł 57,1. Wskaźnik ten wydaje się być stosunkowo korzystny dla analizowanych powiatów, szczególnie dla powiatu nowosądeckiego grodzkiego. Na przestrzeni ostatnich kilku lat wartość tego wskaźnika dla powiatu ziemskiego wykazywała tendencję spadkową (od 68,2 w roku 2006, 66,4 w 2007, 65,0 w 2008 do 63,7 w roku 2009). Dla Nowego Sącza tendencja ta nie była tak silna, wahania mieściły się w obrębie kilku dziesiątych (54,9 w 2006 roku, 54,4 w 2007, 54,6 w 2008 i ponownie 54,4 w 2009 roku). Spadek tego wskaźnika to zjawisko korzystne, będące wynikiem sukcesywnego powiększania się liczby osób w wieku produkcyjnym. Równocześnie obserwuje się spadek ilości osób w wieku przedprodukcyjnym, związany z niską liczbą urodzeń. Systematycznie wzrasta też liczba osób po 65 roku życia (59 roku życia w przypadku kobiet), co można tłumaczyć wydłużaniem się średniej długości życia. Tym samym podwyższa się średnia wieku mieszkańców tego regionu. Ogólnie jednak wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym przewyższa wzrost ilości mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym, co przesądza o korzystnej, spadkowej tendencji wskaźnika obciążenia ekonomicznego, zwłaszcza w powiecie nowosądeckim ziemskim w ostatnich latach.

Powiat ziemski charakteryzuje **wzrost liczby ludności** na przestrzeni kilku ostatnich lat, natomiast Nowy Sącz charakteryzuje się względnie stałą liczbą mieszkańców w tym okresie (w powiecie ziemskim liczba

ludności w kolejnych latach wynosiła: 196 054 w 2004 roku, 198 630 w 2006, 201 412 w 2008; w powiecie grodzkim: 84 463 w 2004, 84 487 w 2006, 84 475 w 2008 roku). Jedną z głównych przyczyn wzrostu liczby mieszkańców jest stale utrzymujący się w latach 2005 – 2008 **dodatni przyrost naturalny**, będący na znacznie wyższym poziomie niż wskaźnik przyrostu naturalnego dla całego województwa małopolskiego (wynoszący 2,2 w roku 2008) oraz niż wskaźnik ten dla całego kraju (0,9 w roku 2008).

Wykres 5. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w powiecie nowosądeckim i w Nowym Sączu w latach 2005 – 2008

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2005 – 2008

Jednymi z czynników, które wpływają na spadek lub przyrost ludności są migracje, zarówno na pobyt stały, jak i czasowy. Głównymi przyczynami stałych migracji są sprawy rodzinne (m.in. zawieranie małżeństw) oraz chęć poprawy warunków mieszkaniowych, zaś czasowych zmiana pracy lub nauka.

Powiat ziemski charakteryzuje się dodatnim **saldem migracji stałej** dla migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności, które jednak w roku 2008 utrzymywało się na niskim poziomie: **0,7** na 1000 mieszkańców. Z kolei wskaźnik ten dla powiatu grodzkiego był ujemny i wynosił **-3,8**, co oznacza przewagę odpływu ludności z Nowego Sącza. Taki układ wartości salda migracji stałej wskazuje na większą atrakcyjność zamieszkiwania na terenie powiatu ziemskiego, niż powiatu grodzkiego, co wiązać należy z mniejszymi kosztami nieruchomości i utrzymania poza miastem oraz istniejącą tendencją do osiedlania się na terenach podmiejskich.

W przypadku **salda migracji wewnętrznych na pobyt czasowy**, obydwa powiaty charakteryzują się ujemnym saldem migrujących mieszkańców na 1000 ludności, odpowiednio **-6** dla powiatu nowosądeckiego

ziemskiego i **-1** dla Nowego Sącza. Wskazuje to na przewagę osób czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania nad liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy w tych powiatach według stanu na 2008 rok. Wiązać to należy z wyjazdami młodych ludzi na studia do większych ośrodków akademickich, zwłaszcza do Krakowa, a także podejmowaniem pracy poza granicami powiatu, ze względu na wysokie bezrobocie oraz stosunkowo niskie wynagrodzenie na tym obszarze.

Tabela 1. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2008 roku

	Napływ ogółem	Odpływ ogółem	Saldo migracji	
			ogółem	na 1000 ludności
Powiat nowosądecki ziemski	1695	1556	139	0,7
m. Nowy Sącz	607	932	-325	- 3,8

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

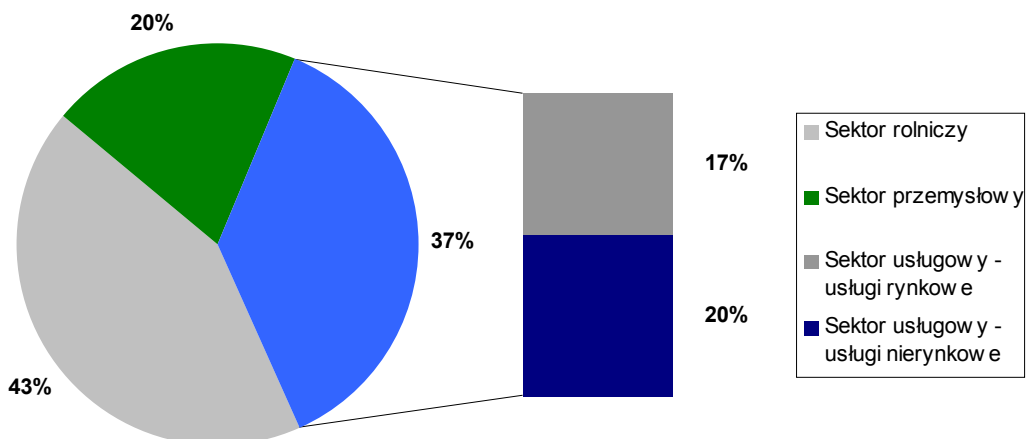
Tabela 2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy w 2008 roku

	Zameldowani na pobyt czasowy	Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania	Saldo	
			ogółem	na 1000 ludności
Powiat nowosądecki ziemski	2605	3860	-1255	- 6
m. Nowy Sącz	1436	1539	-103	- 1,0

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

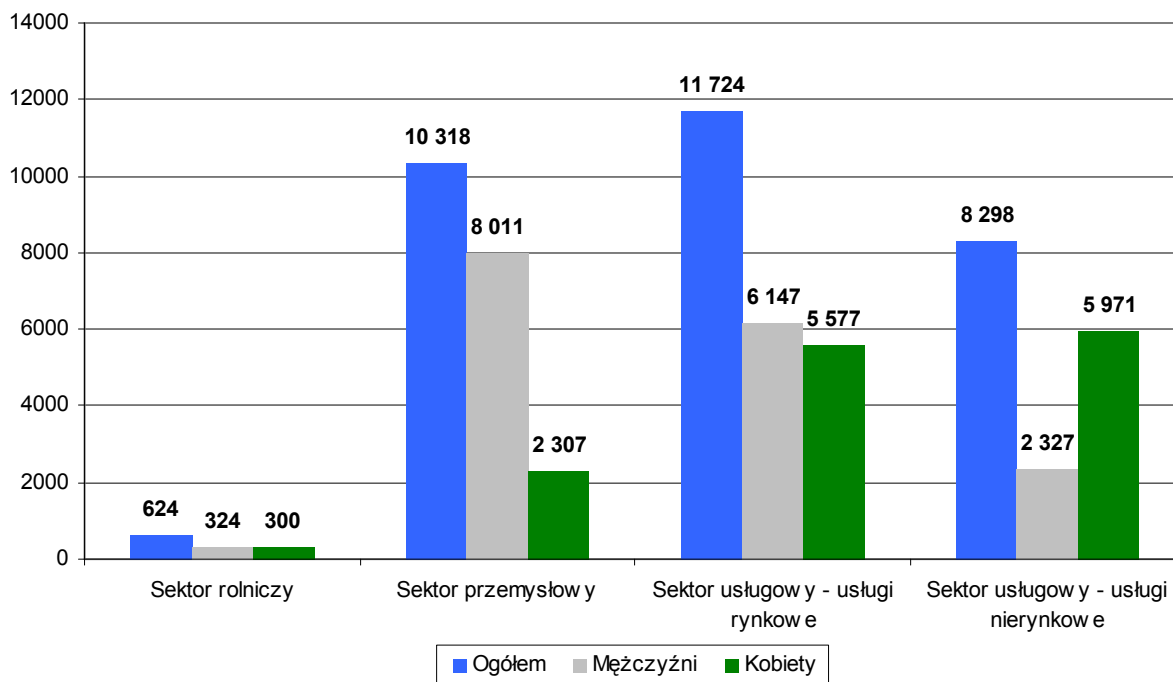
B. Rynek pracy

Wykres 6. Pracujący według sektorów ekonomicznych w powiecie nowosądeckim ziemskim w 2008 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

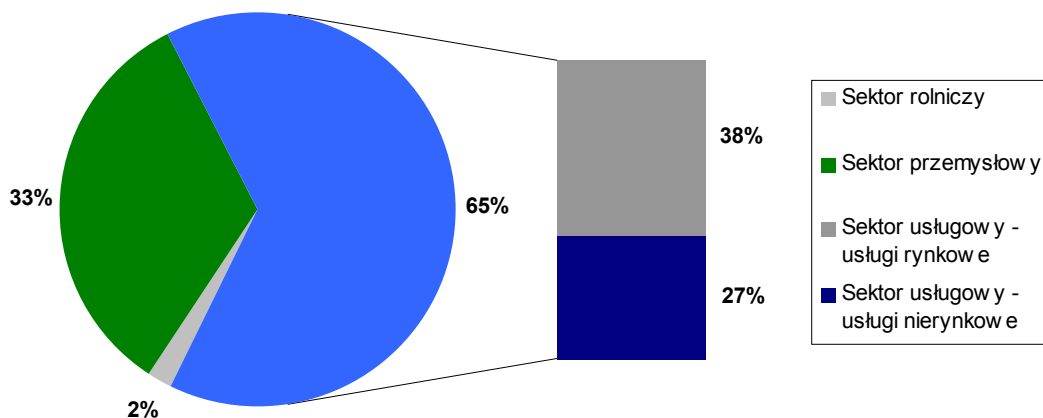
Wykres 7. Ilość zatrudnionych w poszczególnych sektorach według płci w powiecie nowosądeckim ziemskim w 2008 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Struktura pracujących według sektorów działalności na przestrzeni ostatnich lat praktycznie nie uległa zmianie. W powiecie nowosądeckim ziemskim najwięcej osób (15 378 osób, w tym 8 408 mężczyzn oraz 6 970 kobiet) pracuje w **sektorze rolniczym**, grupującym sekcje „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo” oraz „Rybacktwo”. Drugim, co do ilości osób zatrudniających jest sektor usług (37%). **Sektor usług nierynkowych**, obejmujący takie sekcje jak „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, zatrudniał 20% wszystkich pracujących, licząc 7 084 osoby. Następujące grupy: „Handel i naprawy”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości i firm”, „Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” zaliczane są do **sektora usług rynkowych**, w którym odnotowano zatrudnienie 6 361 osób, co stanowi 17% wszystkich pracujących w powiecie nowosądeckim ziemskim. Charakterystyczne dla tego sektora jest, iż w większej mierze zatrudnione w usługach rynkowych są kobiety (5 467 kobiet w porównaniu do 1 617 mężczyzn). **Sektor przemysłowy**, w skład którego wchodzi sekcje „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” oraz „Budownictwo”, stworzył miejsca pracy dla 20% ludności pracującej powiatu nowosądeckiego ziemskiego, czyli dla 7 243 mieszkańców. Grupę pracowników sektora przemysłowego tworzą głównie mężczyźni – 5 537 pracujących, przy liczbie zatrudnionych kobiet na poziomie 1 706 pracujących.

Wykres 8. Pracujący według sektorów ekonomicznych w powiecie nowosądeckim grodzkim w 2008 roku

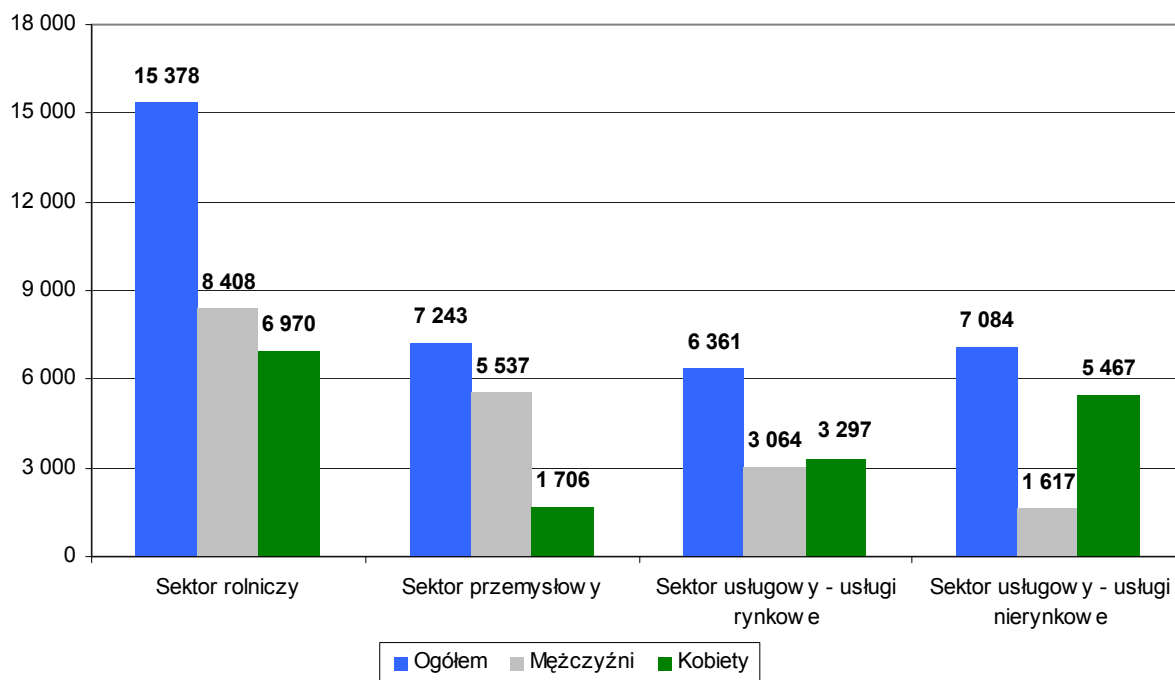

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W Nowym Sączu zatrudnienie w sektorach ekonomicznych różni się diametralnie. Aż 20 022 osoby pracujące (czyli aż 65%) zatrudnione są w sektorze usług, z czego 38% w sektorze usług rynkowych (11 724 osoby)

oraz 27% w usługach nierynkowych (8 298 osób). W przemyśle z kolei zatrudnionych jest 33% pracujących mieszkańców Nowego Sącza, a w rolnictwie, co charakterystyczne dla dużych miast, jedynie 2%.

Wykres 9. Ilość zatrudnionych w poszczególnych sektorach według płci w Nowym Sączu w 2008 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Na przestrzeni ostatnich lat o 461,55 zł wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Nowym Sączu w przedsiębiorstwach (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji) – z poziomu 2 141,73 zł (2006 rok) do 2 603,28 zł (2008 rok). Kwota ta rosła razem ze średnim wynagrodzeniem brutto w województwie małopolskim, stale pozostając jednak na niższym niż ono poziomie. W 2008 roku przeciętne wynagrodzenie w województwie wynosiło 2 903,63 zł. Średnie wynagrodzenie brutto w Nowym Sączu stanowiło 89,6% wynagrodzenia w Małopolsce.

Przeciętne wynagrodzenie w przedsiębiorstwach w Nowym Sączu w 2008 roku wzrosło o 9,7% w stosunku do 2007 roku. Wynagrodzenie mieszkańców powiatu grodzkiego zatrudnionych w przedsiębiorstwach zaliczanych do sektora usług nierynkowych wzrosło w 2008 roku o 10,6% w stosunku do roku 2007.

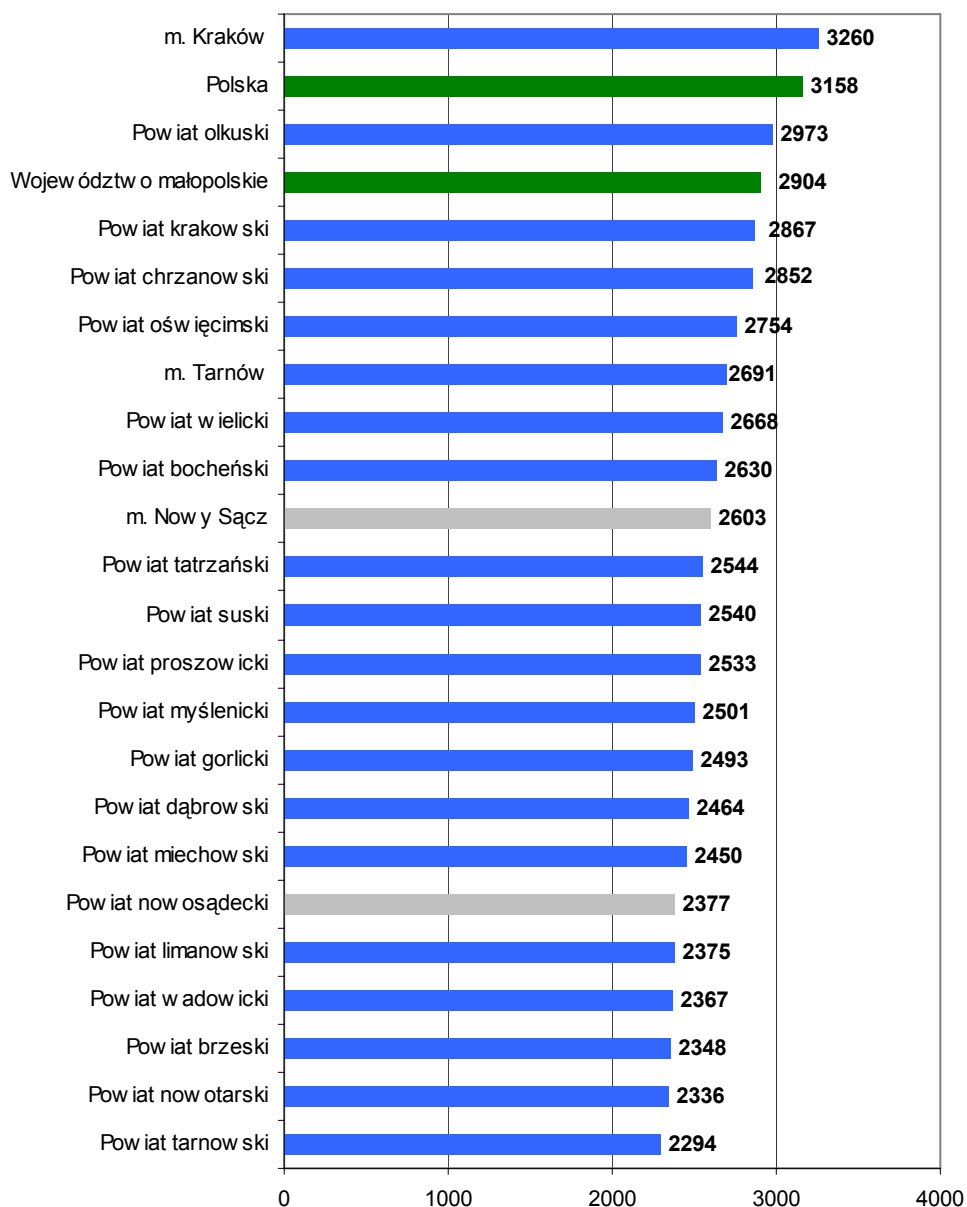
Najwyższe wynagrodzenie otrzymywały osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach zaliczanych do sektora usług nierynkowych – wynosiło ono 3 223,15 zł w Nowym Sączu.

Tabela 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w Nowym Sączu [brutto PLN]

Rok	WYNAGRODZENIA		
2006	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	2 141,73
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	81,2
2007	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	2 373,22
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	82,8
2008	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	2 603,28
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	82,4

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie, 2006 - 2008

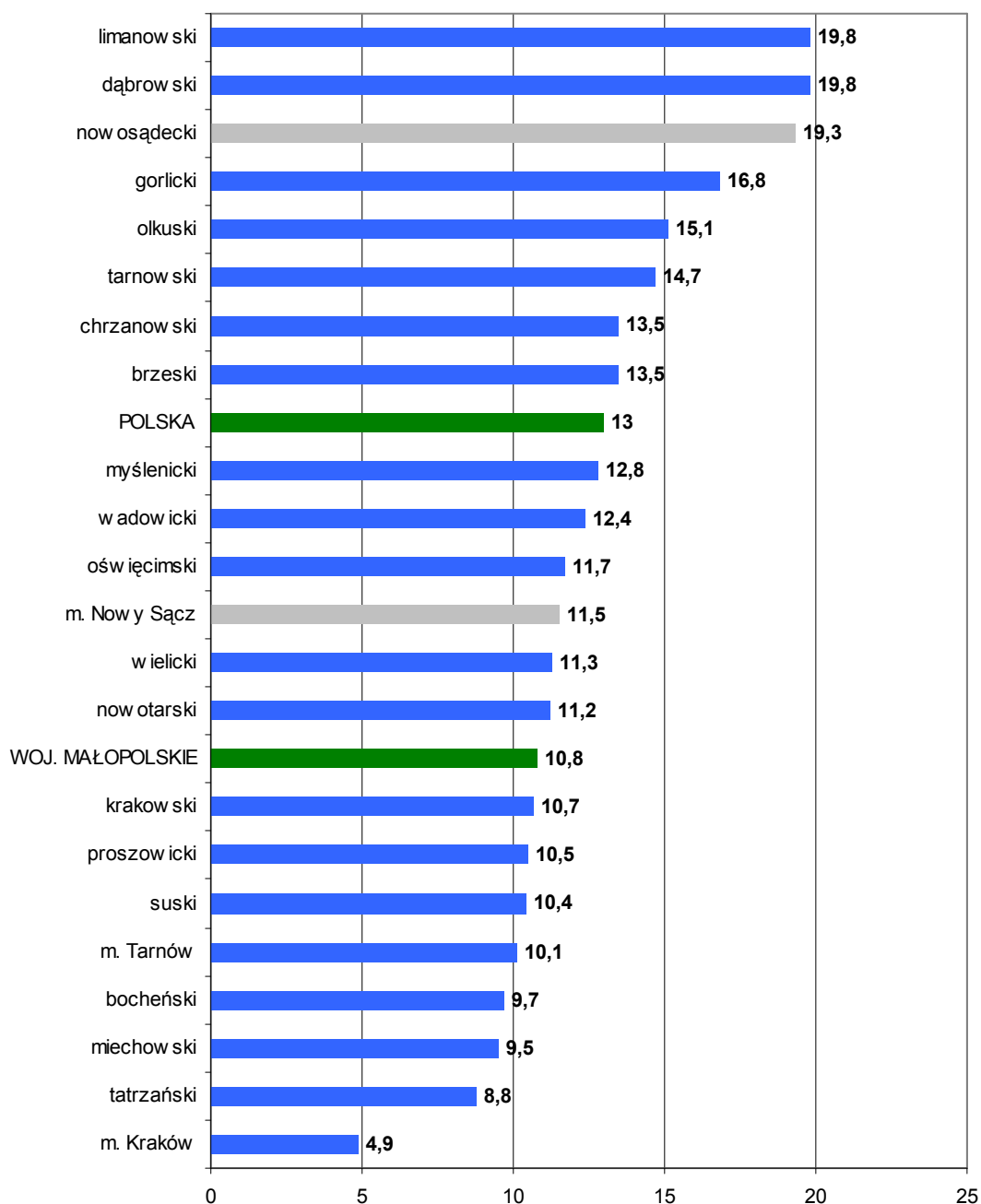
Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na koniec 2008 roku [zł brutto]²

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

² Wartości nie obejmują danych dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

Wykres 11. Ranking powiatów województwa małopolskiego według stopy bezrobocia - stan na luty 2010 [w %]

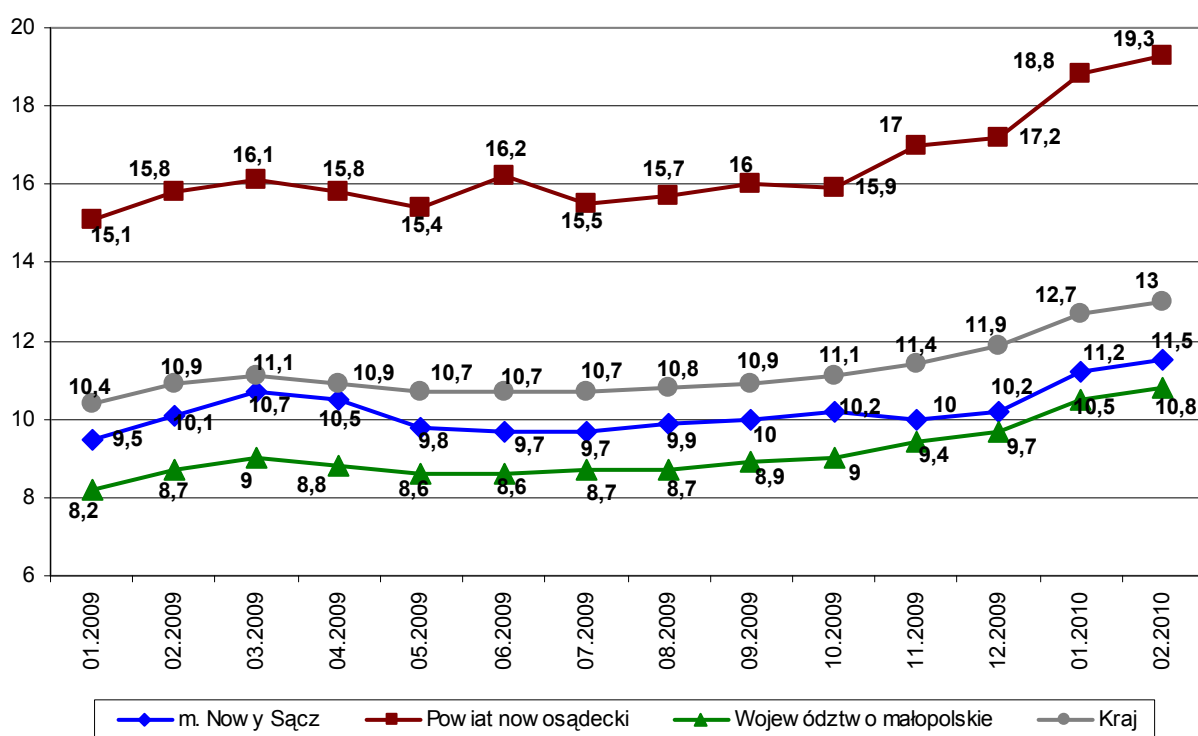
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2010

Powiat nowosądecki ziemski zalicza się do pierwszej trójki powiatów Małopolski, w których występuje najwyższa **stopa bezrobocia, przekraczająca 19%** (luty 2010), a więc znacznie wyższa niż ten wskaźnik zarówno dla województwa małopolskiego (10,8% - luty 2010), jak i dla całego kraju (13% - luty 2010). Spowodowane jest to głównie kryzysem gospodarczym w Europie i po części w kraju, któremu na terenie

powiatu nowosądeckiego uległ jeden z największych pracodawców, firma Newag S.A. z branży transportu kolejowego, w wyniku czego zakład zwolnił ponad 400 osób, w tym 200 osób z powiatu nowosądeckiego.

Analizując poniższy wykres zauważamy, iż stopa bezrobocia zarówno w powiecie nowosądeckim, jak również w Nowym Sączu gwałtownie wzrosła z początkiem nowego roku. Porównując miesiąc luty 2010 z grudniem 2009 zanotowano wzrost o 2,1% stopy bezrobocia w powiecie nowosądeckim ziemskim oraz 1,3% w Nowym Sączu. Przyczyną jest fakt, iż wiele osób pozostawiło kwestię zarejestrowania się jako bezrobotny na 2010 rok, gdyż nowe przepisy umożliwiają prawo do zasiłku wypłacanego przez cały rok, a nie jak to miało miejsce wcześniej - tylko przez sześć miesięcy.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie nowosądeckim, Nowym Sączu, województwie małopolskim i w Polsce w okresie I 2009 - II 2010 [w %]

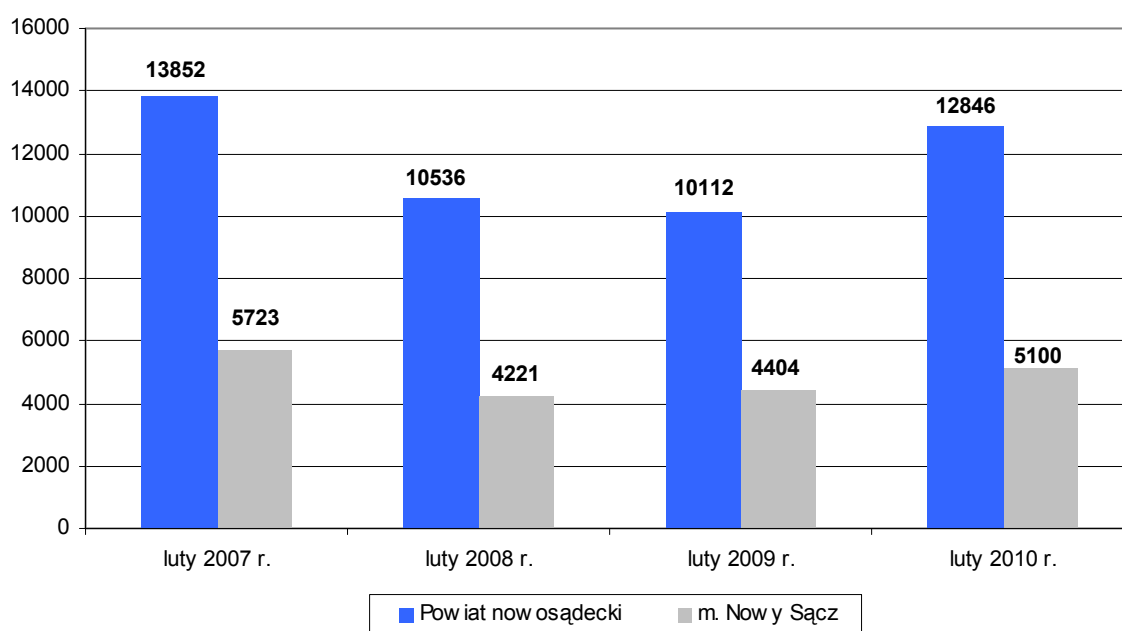
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu, 2009 - 2010

Według stanu z końca lutego 2010 w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego było zarejestrowanych 12 846 osób bezrobotnych, w Sądeckim Urzędzie Pracy – 5 100 osób bezrobotnych. Porównując przedstawione dane z lutego 2008 roku, zauważalny jest wzrost liczby bezrobotnych o 2 310 w powiecie nowosądeckim oraz o 3 879 w Nowym Sączu.

Na koniec roku 2009 w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego było zarejestrowanych 5 153 mężczyzn oraz 5 990 kobiet. Natomiast w Sądeckim Urzędzie Pracy w Nowym Sączu 2 190 mężczyzn

oraz 2 222 kobiety. Zatem w obu przypadkach problem bezrobocia w większym stopniu dotyczył kobiet, choć jedynie nieznacznie w przypadku Nowego Sącza, gdzie różnica ta zmniejszyła się w przeciągu ostatnich lat (2 089 kobiet w stosunku do 1 559 mężczyzn w 2008 roku, 2 577 kobiet do 1517 mężczyzn w 2007 roku). Ich udział w populacji osób bezrobotnych wynosił 53,8% w powiecie ziemskim oraz 50,3% w powiecie grodzkim.

Wykres 13. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie nowosądeckim ziemskim i grodzkim w latach 2007 - 2010

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu oraz Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu nowosądeckiego, 2007 - 2010

Struktura osób bezrobotnych opisywana może być za pomocą różnych czynników. W poniższej analizie wykorzystano takie wskaźniki, jak poziom wykształcenia osób bezrobotnych, ich struktura ze względu na wiek, staż pracy ogółem oraz czas pozostawania bez pracy w miesiącach, a także przynależność do wielkich grup zawodowych według klasyfikacji opracowanej na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 (COM).

Biorąc pod uwagę kwestię **wykształcenia** osób bezrobotnych, dane zebrane przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu ukazują, iż największą grupę bezrobotnych tworzą osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (3 948 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (3 188 osób). Sytuacja ta kształtuje się podobnie w Nowym Sączu, gdzie najwięcej bezrobotnych osób jest z wykształceniem zasadniczym zawodowym (1 307 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (1 208 osób). Również dla obu powiatów charakterystyczna jest znacząca przewaga kobiet wśród osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym

i średnim zawodowym (najlicniejsza grupa wśród płci żeńskiej), średnim ogólnokształcącym, a także z wykształceniem wyższym. Natomiast większa ilość bezrobotnych mężczyzn, zarówno w powiecie ziemskim, jak i grodzkim, posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (najlicniejsza grupa wśród płci męskiej) lub gimnazjalne i niższe. Istotnym i zarazem niepokojącym trendem wydaje się być systematyczny wzrost wśród osób bezrobotnych powiatu grodzkiego odsetka osób z wykształceniem wyższym. W 2006 roku wynosił on 6,9%, w 2007 – 9,1%, w 2008 – 12,4%, by w 2009 roku wynieść już 13,8%. Jest to głównie związane z faktem, iż obecnie dużo młodych osób studiuje w szkołach wyższych i zdobywa dyplomy wyższych uczelni. Nie wszyscy jednak znajdują pracę i ma to swoje odbicie w statystyce bezrobocia.

Kolejnym czynnikiem, opisującym strukturę osób bezrobotnych, jest **staż pracy ogółem**. Na koniec 2009 roku w powiecie nowosądeckim ziemskim ponad 2 700 osób rejestrujących się jako bezrobotni nigdzie wcześniej nie pracowało, ponad 1 800 posiadało doświadczenie 10 – 20 lat. W powiecie grodzkim największe grupy bezrobotnych tworzyły osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat (996 osób) oraz osoby bez wcześniejszego stażu (907 osób). Najmniej zarejestrowanych osób jako bezrobotne posiadało doświadczenie zawodowe rzędu 30 lat i więcej, zarówno w powiecie nowosądeckim ziemskim, jak i grodzkim. W powiecie grodzkim w tej grupie było trzy razy mniej kobiet niż mężczyzn, a w powiecie ziemskim prawie cztery razy mniej. Kobiety przeważały natomiast w grupie osób bezrobotnych nie posiadających wcześniejszego doświadczenia. Co ciekawe, najlicniejsza grupa bezrobotnych mężczyzn w Nowym Sączu posiadała staż pracy mieszczący się w przedziale 1 – 5 lat. W tej grupie w powiecie ziemskim zarejestrowanych było zdecydowanie najmniej mężczyzn.

W przypadku rozpatrywania struktury osób bezrobotnych w powiatach nowosądeckim ziemskim oraz grodzkim pod względem **czasu pozostawania bez pracy**, liczonym w miesiącach, zauważyć można podobieństwo w kwestii najliczniej reprezentowanej grupy, którą dla obu powiatów jest grupa osób nie posiadających zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (odpowiednio 2 684 osoby dla powiatu ziemskiego oraz 1 185 osób dla powiatu grodzkiego). Grupa ta skupia najwięcej bezrobotnych obu płci. Najmniej liczną grupę stanowią osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca w powiecie ziemskim (915 osób), natomiast w powiecie grodzkim jest to grupa osób bezrobotnych od przynajmniej 24 miesięcy (414 osób). Przy tym zarejestrowani jako pozostający bez pracy od co najmniej dwóch lat to grupa, w której znajduje się najmniej bezrobotnych mężczyzn zarówno w powiecie ziemskim (318 mężczyzn), jak i w Nowym Sączu (172 mężczyzn). Jest to o tyle ciekawe w przypadku powiatu ziemskiego, że ta sama grupa jest drugą co do liczebności wśród bezrobotnych kobiet (1 205 zarejestrowanych kobiet).

Pod względem **struktury wiekowej** bezrobotni zarejestrowani w Sądeckim Urzędzie Pracy oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy wydają się być grupą raczej młodą. Na terenie powiatu ziemskiego najlicniejsza jest grupa bezrobotnych w przedziale wiekowym 18 – 24 lata (3 535 osób), natomiast w Nowym Sączu najwięcej jest bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata (1 331 osób). O obu powiatach, ziemskim oraz grodzkim, te dwie grupy wiekowe pozostają grupami najliczniejszymi. Liczebność wyszczególnionych grup spada wraz z wiekiem. Można zaobserwować względną równowagę płci w poszczególnych przedziałach wiekowych

w obu powiatach. Kobiety nieco liczniej reprezentowane są w grupach wiekowych 25 – 34 oraz 35 – 44 lata, mężczyźni natomiast najliczniejszą grupę stanowią w grupie bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata.

Podsumowując czynniki wpływające na strukturę bezrobocia i jednocześnie biorąc pod uwagę płeć, można śmiało wysnuć następujące wnioski:

Kobiety:

- **Wykształcenie**
 - Najwięcej bezrobotnych: policealne i średnie zawodowe
 - Najmniej bezrobotnych: wyższe i średnie ogólnokształcące
- **Staż pracy ogółem**
 - Najwięcej bezrobotnych: bez stażu
 - Najmniej bezrobotnych: 30 lat i więcej
- **Czas pozostawania bez pracy w miesiącach**
 - Najwięcej bezrobotnych: od 1 do 3
 - Najmniej bezrobotnych: do 1
- **Wiek**
 - Najwięcej bezrobotnych: 25 – 34 lat
 - Najmniej bezrobotnych: 55 – 59 lat

Mężczyźni:

- **Wykształcenie**
 - Najwięcej bezrobotnych: zasadnicze zawodowe
 - Najmniej bezrobotnych: wyższe oraz średnie ogólnokształcące
- **Staż pracy ogółem**
 - Najwięcej bezrobotnych: bez stażu
 - Najmniej bezrobotnych: 1 – 5 oraz 30 lat i więcej
- **Czas pozostawania bez pracy w miesiącach**
 - Najwięcej bezrobotnych: od 1 do 3
 - Najmniej bezrobotnych: powyżej 24
- **Wiek**
 - Najwięcej bezrobotnych: 18 – 34 lat
 - Najmniej bezrobotnych: 60 – 64 lat

Tabela 4. Struktura osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w powiecie nowosądeckim

Powiat nowosądecki ziemski					
Struktura osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - stan na 31.12.2009 roku					w tym:
Lp.	Nazwa grupy	Bezrobotni ogółem	kobiety	absolwenci razem	kobiety
1	Bez zawodu	1 451	822	352	176
2	Przedstawiciele władz, wyżsi urzędnicy i kierownicy	26	11	0	0
3	Specjaliści	961	688	281	190
4	Technicy i inny średni personel	1 642	1 056	199	103
5	Pracownicy biurowi	425	341	4	3
6	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1 906	1 673	148	109
7	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	151	102	3	0
8	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2 743	627	170	22
9	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	626	79	20	0
10	Pracownicy przy pracach prostych	1 212	591	5	3
RAZEM		11 143	5 990	1 182	606

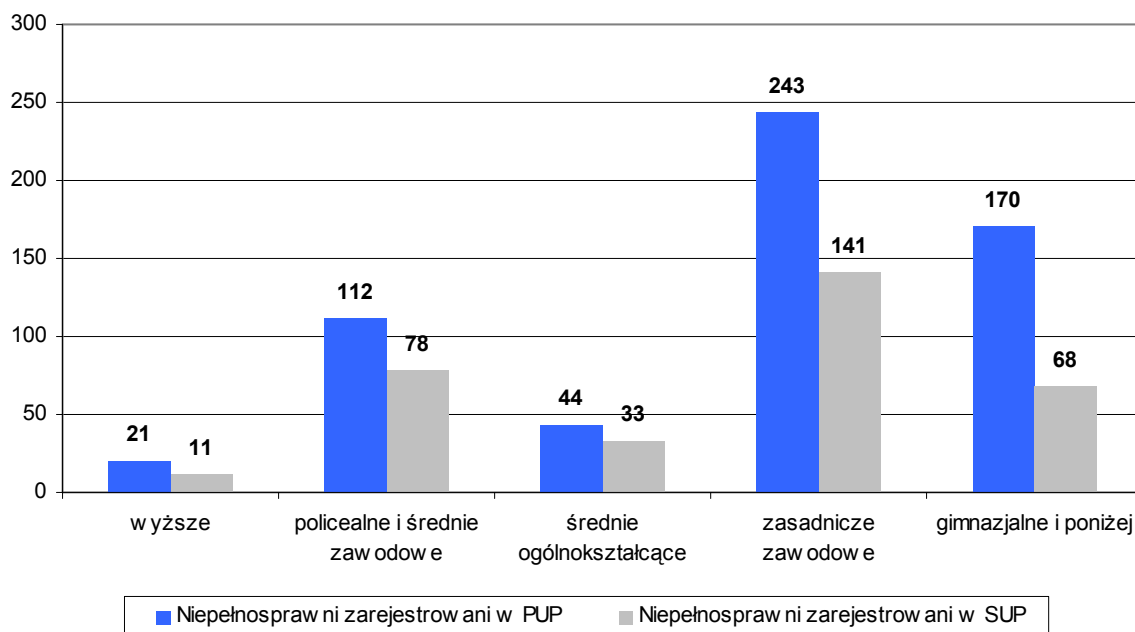
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu nowosądeckiego, 2009

Najwięcej osób bezrobotnych reprezentuje grupę zawodów „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 2 743 osoby. Wśród kobiet największe bezrobocie występuje w grupie „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” – 1 673 osoby. Z kolei najwięcej absolwentów (rozumianych jako osoby bezrobotne do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) rejestruje się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bez zawodu, natomiast wśród absolwentów posiadających zawód najliczniejsza jest grupa zawodowa „Specjaliści”.

Wzrost bezrobotnych w ciągu 2009 roku, spowodowany był przede wszystkim:

- Czynniki sezonowymi (rejestrowały się osoby po zakończeniu prac sezonowych);
- Ponowną rejestracją osób, które zakończyły różne programy aktywizujące, a nie zostały przyjęte do pracy;
- Zmniejszeniem tempa kreacji nowych miejsc pracy, co przyczyniło się do mniejszej ilości podjęć pracy;
- Dużą redukcją zatrudnienia w jednej z największych firm na terenie Miasta Nowego Sącza – „Newag S.A.” (zakłady naprawcze taboru kolejowego w Nowym Sączu,); w wyniku tej weryfikacji pracę straciło ponad 200 osób zamieszkałych na terenie powiatu.

Wykres 13. Niepełnosprawni zarejestrowani w PUP i w SUP według wykształcenia - stan na 31.12.2009 roku

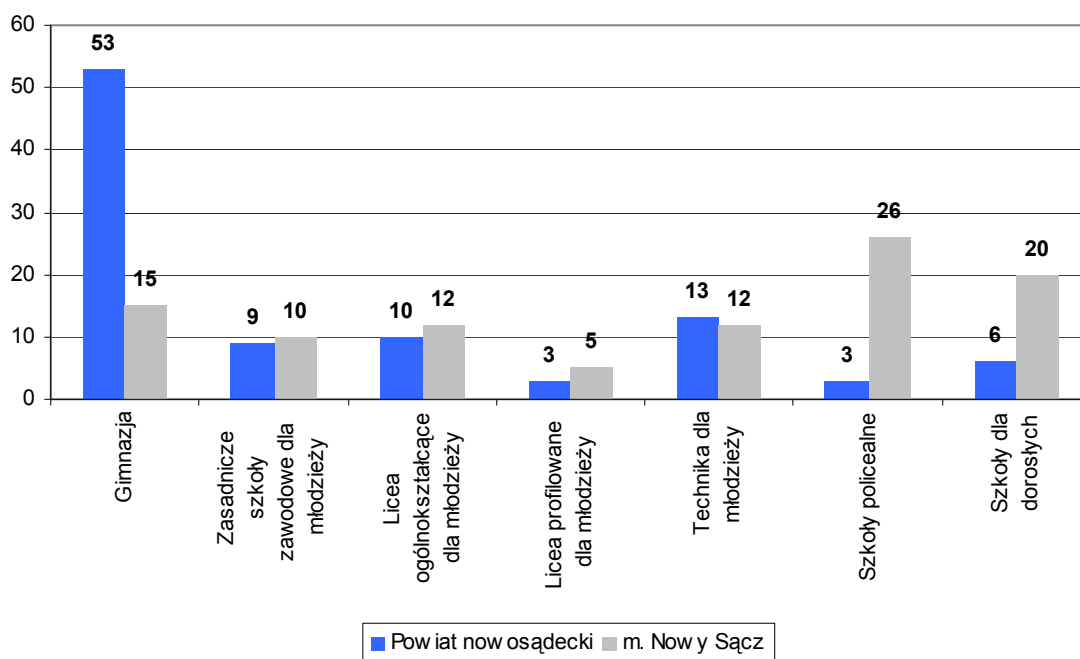

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu oraz Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu nowosądeckiego

W Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego ziemskiego według stanu na koniec 2009 roku zarejestrowanych jako bezrobotne pozostawało 590 osób niepełnosprawnych, natomiast w Sądeckim Urzędzie Pracy w tym czasie zarejestrowanych było 331 osób niepełnosprawnych. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych pod względem ich wieku, stopnia niepełnosprawności oraz wykształcenia kształtuje się bardzo podobnie w powiatach ziemskim i grodzkim. Strukturę wiekową osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP dla powiatu nowosądeckiego i SUP analizowano w podziale na sześć grup wiekowych (18 – 24, 25 – 34, 35 – 44, 45 – 54, 55 – 59, 60 lat i więcej) na podstawie danych na dzień 31.12.2009 roku. Najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne w PUP oraz w SUP znajduje się w przedziale wiekowym 45 – 54 lata (355 osób), najmniej natomiast w grupie osób w wieku 60 lat i więcej (21 osób). Biorąc pod uwagę stopień niepełnosprawności, zdecydowanie najliczniejszą grupę zarejestrowanych tworzą osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności – 589 osób. Najmniej jest bezrobotnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 35 osób zarejestrowanych w PUP dla powiatu nowosądeckiego i tylko 2 osoby zarejestrowane w SUP. Z kolei kierując się kryterium wykształcenia, najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jest jako osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (w PUP – 234 osoby, w SUP – 141 osób). Drugą najliczniejszą grupą są niepełnosprawni z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, najmniejszą grupą są natomiast osoby z wykształceniem wyższym (21 niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP i 11 w SUP).

C. Poziom wykształcenia

Wykres 14. Liczba szkół w powiecie nowosądeckim i w Nowym Sączu w roku szkolnym 2008/2009

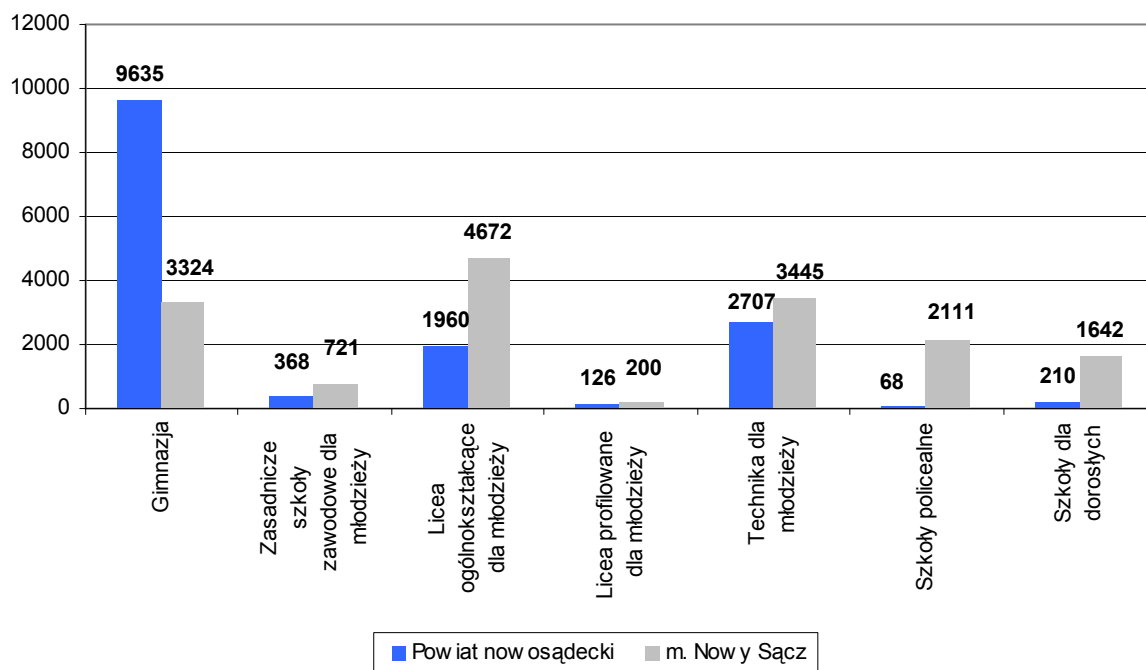

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W roku szkolnym 2007/2008 na terenie powiatu nowosądeckiego ziemskiego oraz Nowego Sącza zlokalizowanych było 197 jednostek nauczania ponadpodstawowego (bez uczelni wyższych):

- Gimnazja – 68
- Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży – 19
- Licea ogólnokształcące dla młodzieży – 22
- Licea profilowane dla młodzieży – 8
- Technika dla młodzieży – 25
- Szkoły policealne – 29
- Szkoły dla dorosłych – 26

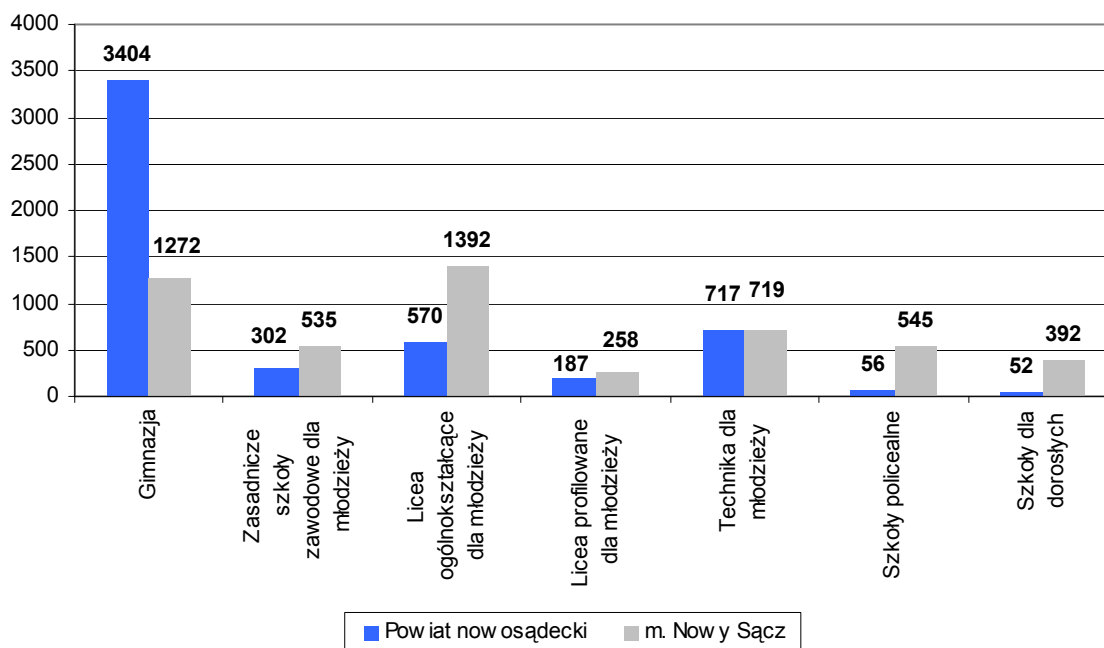
Wykres 15. Liczba uczniów w powiecie nowosądeckim i w Nowym Sączu w roku szkolnym 2008/2009

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W roku szkolnym 2008/2009 do gimnazjów w regionie nowosądeckim uczęszczało 12 959 uczniów. W zasadniczych szkołach zawodowych dla młodzieży kształciło się 1 089 uczniów, w liceach ogólnokształcących dla młodzieży – 6 632 osób, w liceach profilowanych dla młodzieży – 326 osób, technikach dla młodzieży – 6 152 osób, szkołach policealnych – 2 179 osób, a w szkołach dla dorosłych – 1 852 osób. Porównując z poprzednim rokiem, można zauważyć iż największy spadek liczby uczniów nastąpił w liceach profilowanych o 40%, natomiast największy wzrost w szkołach policealnych o 11%. Biorąc pod uwagę szkoły ponadgimnazjalne najwięcej uczniów kształciło się w liceach ogólnokształcących. Najmniej w liceach profilowanych dla młodzieży.

Wykres 16. Liczba absolwentów w powiecie nowosądeckim i w Nowym Sączu w roku szkolnym 2008/2009

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

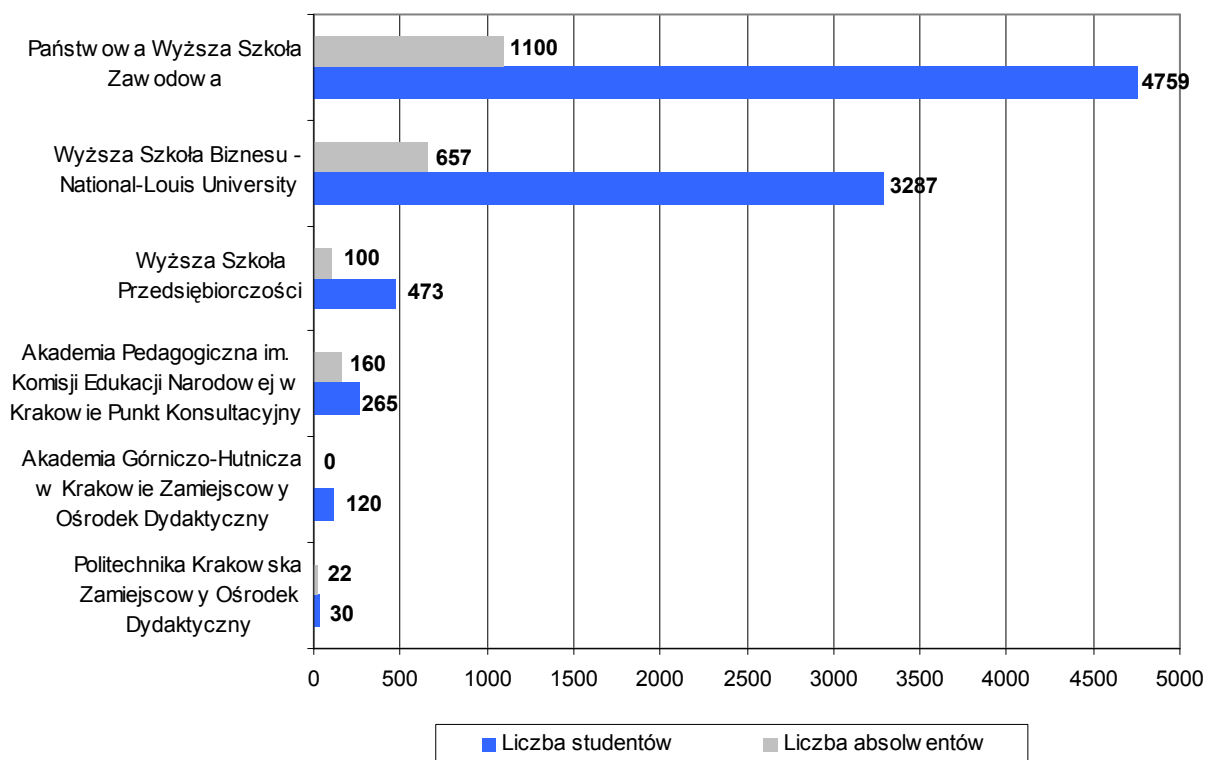
W roku akademickim 2008/2009 mury szkół gimnazjalnych w regionie nowosądeckim opuściło 4 676 uczniów. Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych największą liczbę stanowiły osoby kończące naukę w liceach ogólnokształcących dla młodzieży.

Kierunki o największej liczbie absolwentów:

- kierunku administracja i ekonomia (20,2%);
- gastronomia i technologia żywności (14,8%);
- mechanika (14,2%).³

³ „Raport o stanie gospodarczym Nowego Sącza za 2008 rok”, Urząd Miasta Nowego Sącza

Wykres 17. Liczba studentów oraz absolwentów w roku akademickim 2008/2009 w Nowym Sączu

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych z uczelni wyższych w Nowym Sączu

W Nowym Sączu obecnie funkcjonują trzy uczelnie wyższe, w tym jedna szkoła wyższa państwowa oraz dwie uczelnie wyższe niepubliczne, a także trzy ośrodki zamiejscowe (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu, Politechnika Krakowska Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu, Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu). Ogółem w 2009 roku w Nowym Sączu kształciło się prawie 9 000 studentów, o 5,2% więcej niż w roku poprzednim. Liczba ta z roku na rok wzrasta. Najwięcej osób studiuje w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu (4759 osób), która oferuje zróżnicowane kierunki w poszczególnych instytutach. Mury PWSZ w Nowym Sączu opuszcza rok rocznie również największa liczba absolwentów (811 – 2006 rok, 1 039 – 2007 rok, 1 162 – 2008 rok oraz 1 100 osób - w 2009 rok). Warto wspomnieć, iż Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu jest jedną z najbardziej prestiżowych niepublicznych uczelni wyższych w Polsce, zajmuje wysokie miejsca w różnorodnych ogólnopolskich rankingach uczelni wyższych. W jednym z nich, przeprowadzonym w maju 2008 roku przez Dziennik "Rzeczpospolita" i miesięcznik "Perspektywy", w kategorii „90 najlepszych niepublicznych uczelni magisterskich” uplasowała się na wysokim ósmym miejscu. Warto wspomnieć, iż wśród państwowych wyższych szkół zawodowych w tym samym konkursie państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu zajęła piętnaste miejsce.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu (publiczna) – kierunki:

Institut Ekonomiczny:

1. Administracja i finanse sektora publicznego;
2. Controlling i audyt wewnętrzny;
3. Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw;
4. Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwach międzynarodowych;
5. Zarządzanie turystyką.

Institut Języków Obcych:

1. Język angielski;
2. Język niemiecki;
3. Język rosyjski.

Institut Pedagogiczny:

1. Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, specjalność: Edukacja plastyczna z informatyką;
2. Matematyka, specjalność: Edukacja matematyczno – informatyczna;
3. Matematyka, specjalność: Edukacja matematyczno – przyrodnicza;
4. Pedagogika, specjalność: Nauczanie początkowe z językiem angielskim;
5. Pedagogika, specjalność: Nauczanie początkowe z językiem niemieckim;
6. Pedagogika, specjalność: Nauczanie początkowe z wychowaniem muzycznym;
7. Pedagogika, specjalność: Opieka nad dzieckiem;
8. Pedagogika, specjalność: Pedagogika resocjalizacyjna;
9. Pedagogika, specjalność: Praca kulturalno-oświatowa;
10. Pedagogika, specjalność: Wychowanie przedszkolne z językiem angielskim;
11. Pedagogika, specjalność: Wychowanie przedszkolne z terapią pedagogiczną;
12. Wychowanie fizyczne, specjalność: Wychowanie fizyczne z gimnastyką korekcyjną;
13. Wychowanie fizyczne, specjalność: Wychowanie fizyczne z odnową biologiczną.

Institut Techniczny:

1. Informatyka, specjalność: Informatyka stosowana;
2. Zarządzanie i inżynieria produkcji, specjalność: Inżynieria mechaniczna;
3. Zarządzanie i inżynieria produkcji, specjalność: Ekoenergetyka;
4. Zarządzanie i inżynieria produkcji, specjalność: Inżynieria rolno-spożywcza.

Instytut Zdrowia:

1. Pielęgniarstwo

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Nowym Sączu (niepubliczna) – kierunki:

1. Geodezja i kartografia;
2. Inżynieria środowiska;
3. Turystyka i rekreacja.

Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University w Nowym Sączu (niepubliczna) - kierunki:

1. Politologia;
2. Zarządzanie;
3. Informatyka;
4. Psychologia;
5. Management;
6. podyplomowe;
7. MBA.

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu

– kierunki:

1. Inżynieria środowiska;
2. Geodezja i kartografia.

Politechnika Krakowska Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu – kierunki:

1. Transport, specjalność: Eksploatacja pojazdów samochodowych;
2. Transport, specjalność: Eksploatacja i zarządzanie w transporcie;
3. Inżynieria Materiałowa, specjalność: Materiały konstrukcyjne.

Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji narodowej w Krakowie Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu – kierunki:

1. Pedagogika, specjalność: Specjalność przedszkolna i wczesnoszkolna;
2. Pedagogika, specjalność: Specjalność społeczno – opiekuńcza.

Nauczanie języków obcych jest obecnie jednym z najważniejszych elementów w systemie kształcenia. Najczęściej nauczanym językiem obcym we wszystkich typach szkół w powiecie nowosądeckim oraz w Nowym Sączu jest język angielski.

Dominację znajomości języka angielskiego widać również wśród kandydatów do pracy z dyplomem, co prezentuje poniższy wykres.

Tabela 5. Zestawienie osób w powiecie nowosądeckim wg przedziału wiekowego, stopnia znajomości języków obcych oraz rodzajów języków obcych

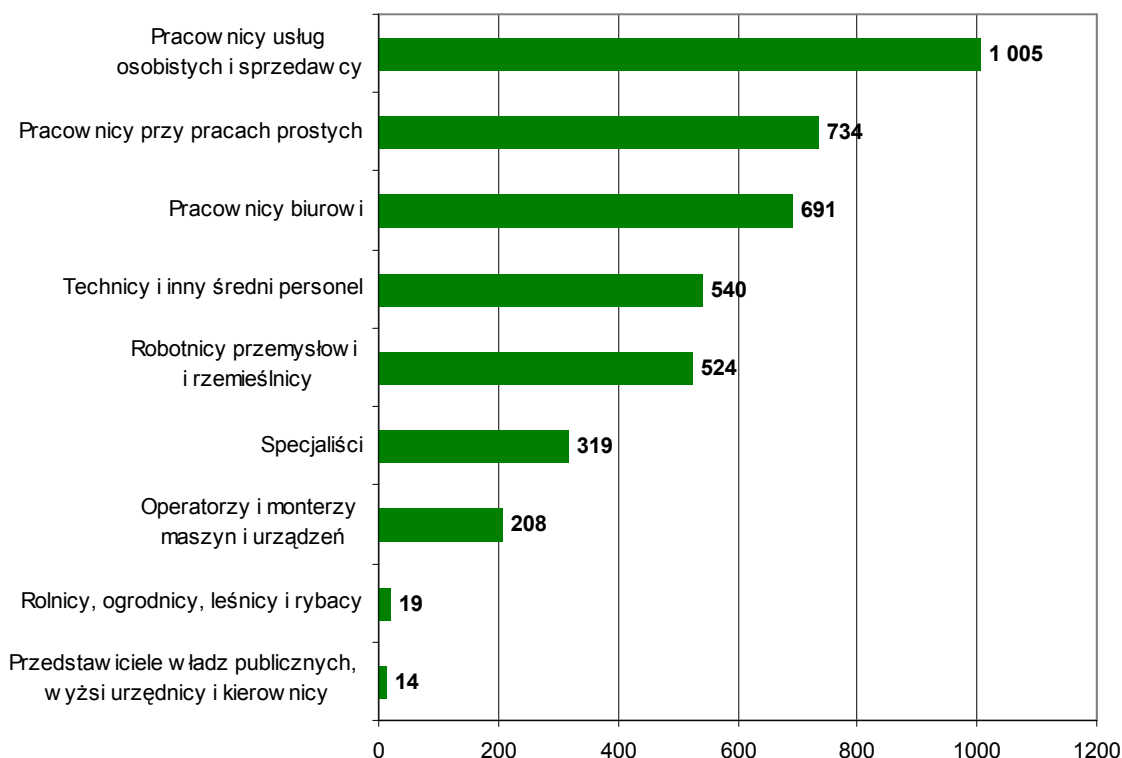
Stopień znajomości języka	Ogółem		23 - 30 lat		31 lat i więcej	
	Co najmniej średni	Dobry i biegły	Co najmniej średni	Dobry i biegły	Co najmniej średni	Dobry i biegły
Język angielski	74,9%	56,9%	90,8%	65,1%	62,2%	48,4%
Język niemiecki	18,4%	12,0%	17,0%	11,9%	19,6%	12,2%
Język rosyjski	11,5%	6,2%	7,3%	5,5%	15,7%	7,4%
Język francuski	6,9%	4,1%	5,5%	3,7%	8,7%	8,0%
Język włoski	2,8%	2,1%	3,2%	2,3%	2,2%	1,6%
Język hiszpański	2,7%	1,4%	3,7%	2,3%	2,2%	1,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Advisory Group TEST Human Resources, 2010

Analiza bazy danych Advisory Group TEST Human Resources ukazuje tendencje znajomości języków obcych wśród ludności mieszkającej w powiecie nowosądeckim oraz Nowym Sączu. Można przypuszczać, iż najlepiej znanym językiem obcym jest język angielski, co nie dziwi, biorąc pod uwagę fakt, iż w szkołach średnich właśnie tej język jest najpopularniejszy. W przedziale wiekowym 23 – 30 lat ponad 90% osób posługuje się językiem angielskim w stopniu co najmniej średnim, a ponad 65% w stopniu dobrym i biegłym. Osoby powyżej 31 roku życia w ponad 60% posługują się w stopniu co najmniej średnim językiem angielskim. Na drugim miejscu znalazł się język niemiecki.

D. Zatrudnienie

Wykres 18. Oferty pracy zgłoszone w 2009 według grup zawodowych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego, 2009

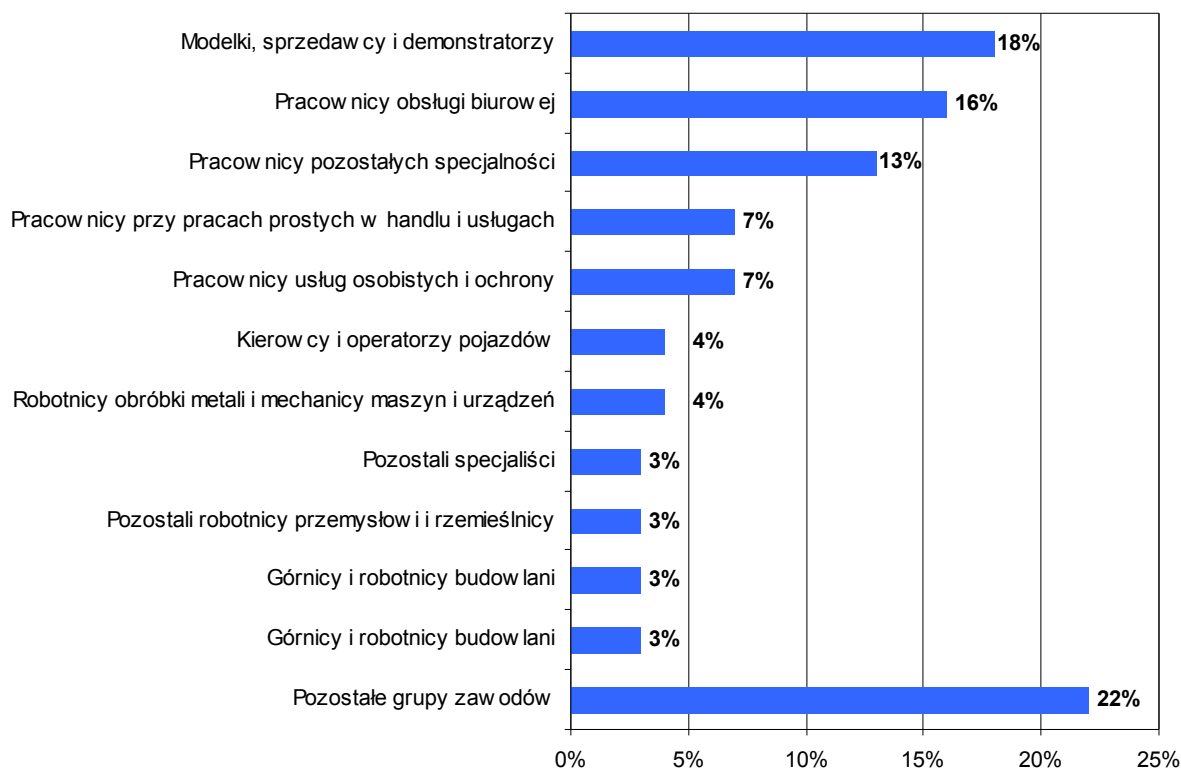
W 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego zgłoszono 4 054 oferty pracy. Miejsca pracy w znaczącym stopniu były generowane przez handel – 825 miejsc, oraz administrację publiczną – 836 miejsc. Biorąc pod uwagę grupy zawodowe, najczęściej osób poszukiwano na stanowiska pracowników usług osobistych oraz sprzedawców (1 005 ofert), pracowników przy pracach prostych (333 oferty) oraz pracowników biurowych (246 ofert).

Największe zapotrzebowanie w powiecie nowosądeckim w 2009 roku było na następujące zawody:

- sprzedawca;
- robotnik gospodarczy;
- pracownik biurowy;
- pracownik administracyjny;
- kucharz;
- asystent rachunkowości;
- fryzjer;

- murarz;
- opiekunka dziecięca;
- sekretarka;
- kierowca ciągnika siodłowego;
- robotnik budowlany;
- pomoc kuchenna;
- pielęgniarka.

Wykres 19. Struktura ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu w 2009 roku według 30 „dużych grup zawodowych”.

Źródło: Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu, 2009

Do Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu w 2009 roku zgłoszono 2 219 ofert pracy, czyli o 160 więcej niż rok wcześniej. Największy odsetek zarejestrowanych ofert pracy dotyczył dużej grupy zawodowej „modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”, który wyniósł 18%. Grupa ta odnotowała wzrost liczby ofert o 5,5% w stosunku do poprzedniego roku. W 2009 roku do Sądeckiego Urzędu Pracy wpłynęło najwięcej ofert w zawodzie sprzedawca. Kolejną grupą zawodową z największą liczbą zgłoszonych ofert pracy byli „pracownicy obsługi biurowej” - 16%. Porównując z 2008 liczbę ofert w tej grupie zauważalny jest spadek o

1,6%, co stanowiło 21 ofert pracy. Natomiast o 1,1% dotyczył grupy zawodowej „pracownicy pozostałych specjalności”, która w roku 2009 osiągnęła 13% wszystkich ofert. Pozostałe duże grupy zawodowe nie przekroczyły pułapu 10% ogółu ofert.

Biorąc pod uwagę kryterium kodu 6-cyfrowego przy składaniu ofert pracy, do Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu w 2009 roku wpłynęło najwięcej ofert pracy dla:

- sprzedawców (394 oferty);
- pracowników biurowych (215 ofert);
- pracowników administracyjnych (104 oferty);
- przedstawicieli handlowych (66 ofert);
- sprzątaczek (53 oferty).

W pozostałych zawodach nie wpłynęło do urzędu więcej niż 50 ofert.

Zmniejszona rejestracja ofert, przy jednoczesnym wzroście liczby rejestrujących się bezrobotnych była zauważalna w takich branżach jak budowlana i produkcyjna w takich zawodach jak m.in. murarz, robotnik budowlany, ślusarz oraz mechaniczna.

Tabela 6. Przykładowe zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie nowosądeckim ziemskim w 2009 roku

Zawody Deficytowe		
Kierowca ciągnika siodłowego	Fakturzystka	Nauczyciel głuchych i niedosłyszących [surdopedagog]
Animator kultury	Bibliotekarz	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych
Asystent bankowości	Instruktor rekreacji ruchowej	Pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze
Florysta	Pracznia	Pozostali pracownicy bibliotek i informacji naukowej
Programista	Inżynier geodeta – geodezyjne pomiary podstawowych i satelitarnych	Sprzedawca w stacji paliw
Sekretarz asystent	Nauczyciel upośledzonych umysł. [oligofrenopedagog]	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych
Asystent usług pocztowych	Kasjer biletowy	Parkingowy
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	Maszynista kolei linowych	Robotnik gospodarczy
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	Pracownik biurowy	Kosztorysant budowlany
Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowano	Sekretarka	
	Inżynier budowy dróg	
Zawody Zrównoważone		
Recepcjonista	Logopeda	Intendent
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	Monter konstrukcji budowlanych
Kierownik małego przedsiębiorstwa w budownictwie	Kreślacz techniczny	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	Fotograf	Monter sieci telekomunikacyjnych
Inżynier inżynierii środowiska – systemy wodociągowe i kanalizacyjne	Kinooperator	Operator urządzeń oczyszczania ścieków
Diagnosta laboratoryjny	Opiekun w domu pomocy społecznej	Wulkanizator
	Operator wprowadzania danych	Operator urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich
	Pozostali magazynierzy i pokrewni	
	Rejestratorka medyczna	
Zawody Nadwyżkowe		
Bufetowy, barman	Blacharz budowlany	Elektromonter instalacji elektrycznych
Grafik komputerowy	Inżynier automatyki i robotyki	Posadzkarz
Terapeuta zajęciowy	Archiwista	Brukarz
Nauczyciel języka obcego w szkole podstaw.	Dziennikarz	Frezer
Księgowy	Pracownik do spraw osobowych	Ubojowy
Pracownik informacji turystycznej	Kasjer handlowy	Tartacznik
Fizjoterapeuta	Ratownik wodny	Sprzedawca
Glazurnik	Betoniarz zbrojarz	Pielęgniarka
Robotnik drogowy	Malarz lakiernik wyrobów metalowych	Pomoc kuchenna
Położna	Krojczy	Ogrodnik terenów zieleni
Nauczyciel fizyki i astronomii	Handlowiec	Przedstawiciel handlowy
Technik farmaceutyczny	Nauczyciel przedszkola	Architekt
Zabiegowy balneologiczny	Laborant chemiczny	Specjalista żywienia człowieka
		Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej

Źródło: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Nowosądeckim w 2009 roku.”, Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego, 2009

W powiecie nowosądeckim ziemskim wygenerowanych zostało 779 zawodów, które następnie sklasyfikowano jako: „zawody deficytowe”, „zawody nadwyżkowe”, „zawody zrównoważone”. Analiza ukazała, iż zdecydowana większość zawodów w liczbie 653 to zawody nadwyżkowe na rynku pracy, co oznacza, że jest mniejsze zapotrzebowanie na pracowników w tych zawodach w stosunku do ilości bezrobotnych posiadających takie zawody. W powiecie nowosądeckim 104 zawody to zawody deficytowe oraz 22 zawody zrównoważone, czyli takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiada liczbie osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Wśród zawodów nadwyżkowych znalazły się zarówno zawody robotnicze wymagające pracy fizycznej i wykorzystania wąskich kwalifikacji jak i zawody polegające na pracy umysłowej i wymagające wyższych kwalifikacji. Wśród 653 zawodów nadwyżkowych aż 451 posiadała wskaźnik intensywności nadwyżki równy zero, co oznacza, że nie było ofert pracy w tym zawodzie.

Pośród 104 zawodów deficytowych 63 z nich osiągnęły wskaźnik intensywności MAX oznaczający brak osób bezrobotnych o kwalifikacjach pożądanym przez pracodawcę. Można tu wymienić m.in. następujące zawody: psycholog kliniczny, specjalista do spraw projektów/programów unijnych, asystent prawny, przewodnik turystyczny miejski.

Tabela 7. Wybrane zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w Nowym Sączu w 2009 roku

Zawody Deficytowe		
Muzealnik	Nauczyciel/instruktor praktycznej nauki zawodu	Technik logistyk
Instruktor rekreacji ruchowej	Kasjer w przedsiębiorstwie	Instruktor odnowy biologicznej
Pokojowa	Operator dźwięku	Archiwista zakładowy
Nauczyciel upośledzonych umysłowo [oligofrenopedagog]	Spedytor	Fakturzystka
Tynkarz	Pracznia	Pracownik biura podróży
Agent ubezpieczeniowy	Przedstawiciel handlowy	Pracownik informacji turystycznej
Spawacz ręczny gazowy	Barman	Pomoc farmaceutyczna
Bibliotekarz	Logopeda	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych
Rozbieracz - wykrawacz	Asystentka stomatologiczna	Goniec
Kasjer handlowy	Terapeuta zajęciowy	
Kierownik działu zaopatrzenia i dystrybucji		
Zawody Zrównoważone		
Asystent rachunkowości	Specjalista analizy rynku	Recepcjonista
Kierownik małego przedsiębiorstwa w budownictwie	Tłumacz tekstów	Intendent
Architekt krajobrazu	Laborant chemiczny	Szef kuchni
Inżynier budowy dróg	Technik analityk	Ratownik wodny
Inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia	Technik geodeta	Sprzedawca w stacji paliw
Inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne	Kosztorysant budowlany	Błacharz budowlany
Inżynier rybactwa	Technik informatyk	Stolarz meblowy
Nauczyciel geografii	Technik analityki medycznej	Tapicer meblowy
Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej	Technik fizjoterapii	Aparatowy procesów chemicznych
Specjalista do spraw rekrutacji pracowników	Pozostali pośrednicy handlowi	Operator urządzeń do obróbki surowca mleczarskiego
	Asystent informacji naukowej	Operator żurawia jezdniowego
	Pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	Portier
	Dyspozytor transportu samochodowego	Pomoc krawiecka
	Ekspedytor	Nauczyciel przedszkola
Zawody Nadwyżkowe		
Ekonomista	Technik budownictwa	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	Specjalista administracji publicznej	Tokarz
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	Pracownik socjalny	Ślusarz
Asystent ekonomiczny	Elektromonter	Nauczyciel plastyki
Piekarz	Kucharz małej gastronomii	Cieśla
Specjalista zastosowań informatyki	Malarz – tapeciarz	Mechanik pojazdów samochodowych
Pozostali elektromechanicy	Błacharz samochodowy	Technik elektryk
Organizator obsługi turystycznej	Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	Architekt
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	Inżynier transportu	Kierowca operator wózków jezdniowych
	Murarz	Kierowca autobusu
	Nauczyciel nauczania początkowego	

Źródło: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Nowym Sączu w 2009 roku.”, Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu, 2009

Spośród 669 zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni mieszkańcy miasta Nowego Sącza, bądź takich, na które zostały zgłoszone oferty pracy 142 zawody były zawodami deficytowymi, których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosiła więcej niż 1,1. Na koniec 2009 roku rynek pracy Nowego Sącza charakteryzował się przewagą zawodów nadwyżkowych (489 zawodów), których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosiła mniej niż 0,9. Resztę stanowiły zawody zrównoważone (38 zawodów).

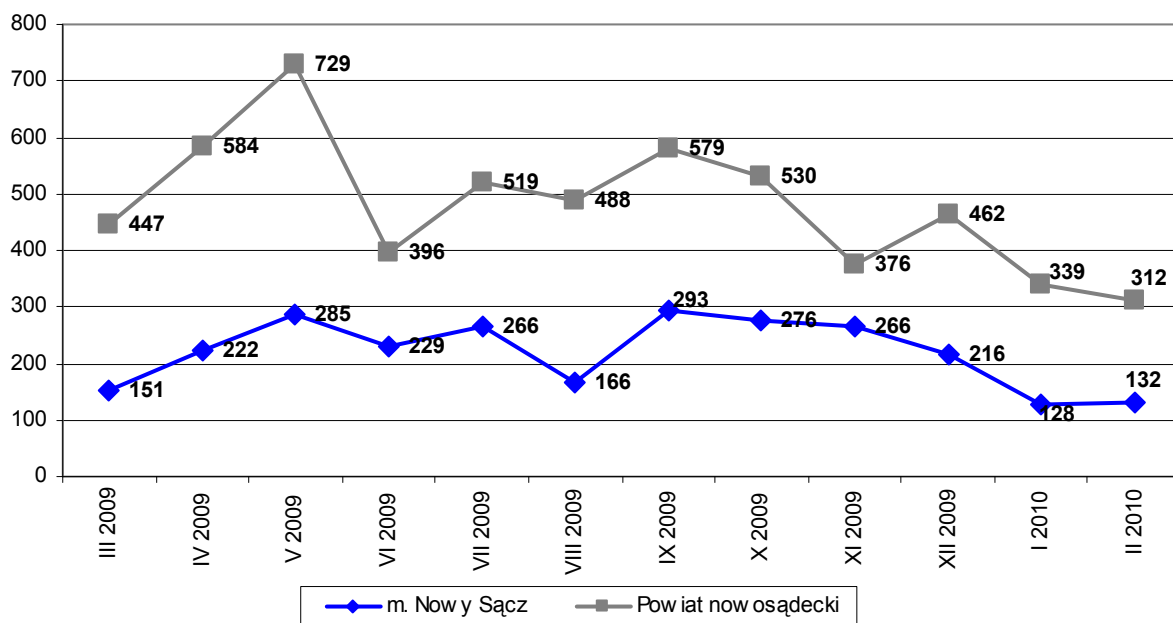
Tabela 8. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w powiecie nowosądeckim oraz Nowym Sączu

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych	m. Nowy Sącz	Powiat nowosądecki
Ogółem	8 456	11 674
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	216	479
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	151	399
przedsiębiorstwa państwowe	2	0
spółki handlowe	12	15
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	2	2
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	8 240	11 195
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	6 297	9 562
spółki handlowe	542	349
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	64	35
spółdzielnie	36	48
fundacje	21	19
stowarzyszenia i organizacje społeczne	307	361

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

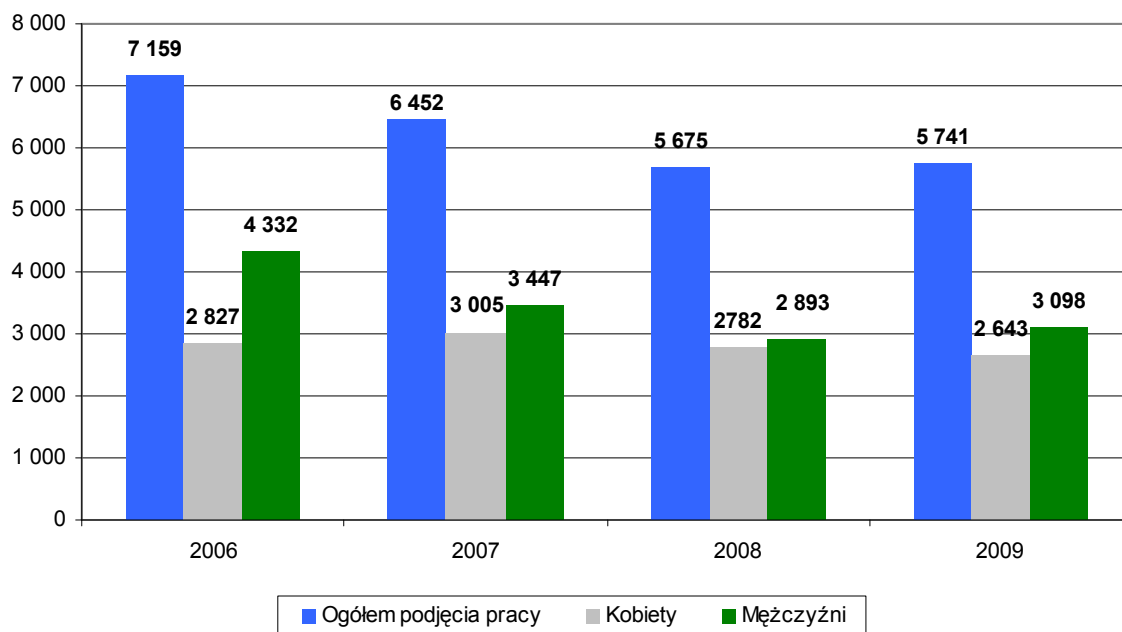
W krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki narodowej było zarejestrowanych 8 456 podmiotów z Nowego Sącza oraz 11 674 z powiatu nowosądeckiego ziemskiego. W obydwu przypadkach zdecydowaną większość z nich stanowiły podmioty sektora prywatnego (97,4% - Nowy Sącz oraz 95,9% - powiat nowosądecki ziemski). Resztę uzupełniały podmioty sektora publicznego. Wśród podmiotów sektora prywatnego najwięcej firm stanowiło własność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (74,5% - Nowy Sącz oraz 85,4% - powiat nowosądecki ziemski). Na koniec omawianego okresu funkcjonowały 552 spółki handlowe w Nowym Sączu oraz 349 w powiecie nowosądeckim ziemskim.

Wykres 20. Podjęcia pracy w Nowym Sączu oraz w powiecie nowosądeckim w okresie I 2009 – II 2010

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych SUP w Nowym Sączu oraz PUP dla powiatu nowosądeckiego, 2009 - 2010

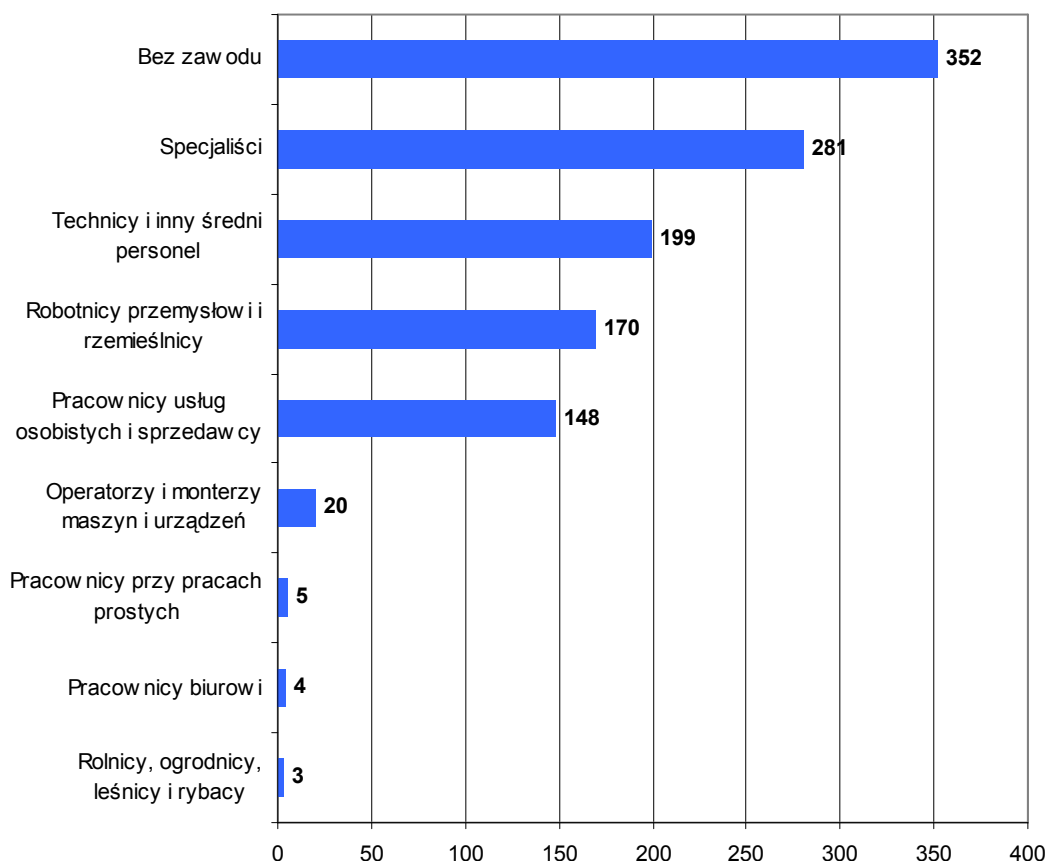
Wykres 21. Podjęcia pracy w powiecie nowosądeckim ziemskim w latach 2006 – 2009

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych PUP dla powiatu nowosądeckiego, 2006 - 2009

W 2009 roku za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu nowosądeckiego pracę podjęło 5 741 osób. Pomimo pogorszenia się sytuacji na rynku pracy liczba podjęć była wyższa niż w 2008 roku o 1,2%. Sąddecki Urząd Pracy przyczynił się do tego, iż w 2009 roku 1 817 osób podjęło pracę, w tym pracę niesubsydiowaną 487 osób. Liczba ta była wyższa w porównaniu z rokiem 2008 o 2,7%.

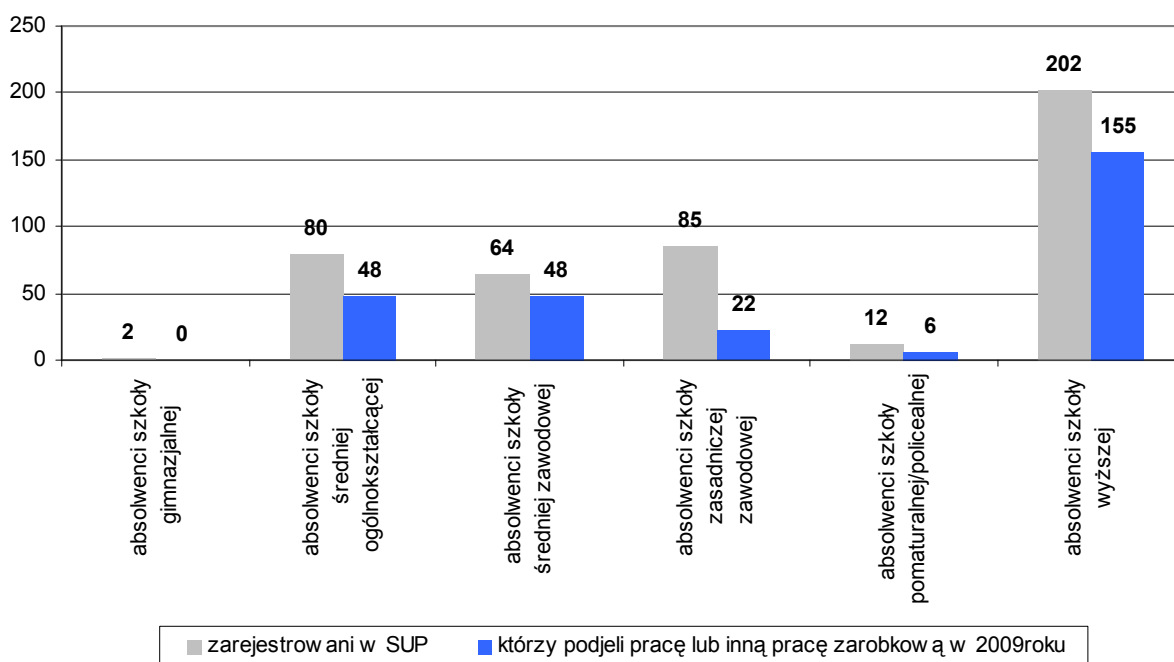
Wykres 22. Struktura bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego według wielkich grup zawodowych - stan na 31.12.2009 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy dla powiatu nowosądeckiego, 2009

Na koniec 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy dla powiatu nowosądeckiego było zarejestrowanych 1 182 absolwentów (osoby w okresie do 12-stu miesięcy od dnia ukończenia nauki), w tym 606 kobiet. Osoby kończące studia i niemające zawodu należały do największej grupy zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 roku (352 osoby). Najliczniej w 2009 r. rejestrowali się absolwenci w zawodach zakwalifikowanych do grupy „specjaliści” – 281 osób, jak również technicy i inny średni personel (199 osób) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (170 osób).

Wykres 23. Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w Sądeckim Urzędzie Pracy w 2009 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu, 2009

Strukturę wykształcenia bezrobotnych absolwentów w Sądeckim Urzędzie Pracy w Nowym Sączu prezentuje powyższy wykres. Warto zaznaczyć, iż miasto to cechuje negatywne zjawisko stałego wzrostu liczby osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym - głównie kobiet. Niewiele zmieniała się sytuacja absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, którzy tworzą kolejną dużą grupę osób bezrobotnych.

Wskaźnik przedsiębiorczości - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

- Wskaźnik przedsiębiorczości dla powiatu nowosądeckiego: **61,91**⁴
- Wskaźnik przedsiębiorczości dla Nowego Sącza: **105,66**⁵

Współczynnik aktywności zawodowej informuje o stosunku osób w aktywności zawodowej (tzn. pracujących i bezrobotnych) w danym wieku (15-59 dla kobiet i 15-64 dla mężczyzn) do ogółu ludności w tym wieku.

- Współczynnik aktywności zawodowej dla powiatu nowosądeckiego: **33,71%**⁶
- Współczynnik aktywności zawodowej dla powiatu nowosądeckiego: **59,28%**⁷

⁴ GUS, 2009

⁵ GUS, 2009

⁶ GUS, 2008

⁷ GUS, 2008

4. WSPARCIE DZIAŁAŃ UKIERUNKOWANYCH NA TWORZENIE MIEJSC PRACY

Lokalne instytucje wspierające rozwój rynku pracy:

Urzędy pracy – zajmują się badaniem i analizowaniem rynku pracy, udzielaniem informacji osobom bezrobotnym, pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym. Urzędy pracy realizują zadania wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W Nowym Sączu funkcjonują dwa urzędy pracy.

Sądecki Urząd Pracy dla miasta Nowego Sącza

ul. Węgierska 146
33-300 Nowy Sącz

Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego

ul. Nawojowska 118
33-300 Nowy Sącz

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie – dostarcza analiz rynku pracy, poradnictwa zawodowego dla dorosłych i młodzieży wchodzących na rynek pracy, pomaga znaleźć pracę za granicą (EURES); pełni funkcję Instytucji Wdrażającej POKL 2007-2013; prowadzi działalność w zakresie przygotowania i realizowania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie – Zespół Zamiejscowy w Nowym Sączu

ul. Węgierska 146
33-300 Nowy Sącz

„Stopil” Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Przedsiębiorczości i Inicjatyw Lokalnych - celem Stowarzyszenia jest wspieranie przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw a także inicjatyw aktywizujących lokalne środowiska społeczne w szczególności działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz osób pozostających długotrwale bez pracy, zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz wyrównywaniem szans społecznych i zawodowych tych osób.

ul. Wyspiańskiego 22
33-300 Nowy Sącz

Nowosądecki Inkubator Przedsiębiorczości – w ramach swojej działalności oferuje pomoc i doradztwo w rozpoczynaniu prowadzenia własnej działalności;

ul. Wyspiańskiego 13
33-300 Nowy Sącz

Centrum Edukacji i Pracy OHP - wykonuje zadania Państwa w zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, a także zadania w zakresie jej kształcenia i wychowania.
ul. Rejtana 18
33-300 Nowy Sącz

Sądecka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – zajmuje się m.in. promocją regionu, rozwojem form aktywizacji gospodarczej, wspieraniem rozwoju nowych podmiotów gospodarczych i tworzenia miejsc pracy, prowadzeniem działalności szkoleniowej i konsultingowej oraz udzielaniem pomocy prawno – organizacyjnej i technicznej samorządom lokalnym, przedsiębiorcom oraz osobom fizycznym, pragnącym rozpocząć działalność gospodarczą.
ul. Jagiellońska 14
33-300 Nowy Sącz

Biuro Karier przy PWSZ – jego celem jest pomoc studentom i absolwentom w efektywnym wejściu na współczesny rynek pracy.
ul. Staszica 1
33-300 Nowy Sącz

Sądecka Izba Gospodarcza - jest organizacją samorządu gospodarczego o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszającą firmy krajowe z różnych branż gospodarki. Celem działalności Izby jest pełna i szeroka integracja środowiska gospodarczego w warunkach gospodarki wolnorynkowej.
Ul. Zielona 27
33-300 Nowy Sącz

Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości - jest organizacją Samorządu Gospodarczego rzemiosła działającą z mocy Ustawy o rzemiośle z dnia 22 marca 1989r. Jest ona reprezentantem rzemiosła z województwa małopolskiego. Zrzesza 7 jednostek samorządowych, w tym 5 cechów o zasięgu powiatowym i 2 spółdzielnie rzemieślnicze, w których zgrupowane są zakłady produkujące towary i świadczące usługi niemal we wszystkich branżach.
ul. Żółkiewskiego 18
33-300 Nowy Sącz

Powiatowe urzędy pracy realizują zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy; świadczą usługi osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom.

Usługi rynku pracy świadczone przez urzędy pracy dla pracodawców oraz osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- Pośrednictwo pracy** - polega na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w pozyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w doborze odpowiednich kandydatów do pracy. Jest realizowane jest nieodpłatnie, zgodnie z zasadami dostępności, dobrowolności, równości i jawności usług.

Pośrednicy pracy:

- pozyskują i upowszechniają oferty pracy,
- udzielają pracodawcom informacji o kandydatach do pracy,
- inicjują i organizują kontakty pracodawców z kandydatami: indywidualne lub poprzez **giełdy pracy** – podczas których następuje rekrutacja spośród zainteresowanych kandydatów do pracy oraz **targi pracy** – w czasie których następuje prezentacja wolnych miejsc pracy przez wielu pracodawców,
- zapoznają z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy, informują o przysługujących prawach i obowiązkach,
- informują o usługach i instrumentach rynku pracy wspierających tworzenie nowych lub utrzymanie istniejących miejsc pracy.

Zgłoszenie wolnego miejsca pracy:

- pracodawca zgłasza ofertę pracy do jednego wybranego przez siebie urzędu pracy ze względu na siedzibę, miejsce wykonywania pracy lub z innego powodu;
- pracodawca może wybrać jeden sposób realizacji oferty pracy jako: „**zamkniętej**” – udostępnianej wyłącznie osobom zarejestrowanym jako bezrobotne i spełniającym wymagania, którym są wydawane skierowania: ta oferta jest podawana do wiadomości bez informacji umożliwiających identyfikację pracodawcy lub „**otwartej**” – udostępnianej w pełnym zakresie wszystkim zainteresowanym osobom, którym – za zgodą pracodawcy – może być wydane skierowanie, ta oferta zawiera dane umożliwiające identyfikację pracodawcy.

Zgłaszając ofertę pracy podaje się:

- **dane dotyczące pracodawcy:** nazwę, adres, numer telefonu, imię i nazwisko osoby do kontaktu, oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej, REGON, NIP, rodzaj działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności, stan zatrudnienia;
- **informacje na temat warunków zatrudnienia:** nazwę stanowiska, liczbę wolnych miejsc pracy (w tym liczbę miejsc pracy dla niepełnosprawnych), miejsce wykonywania pracy, rodzaj umowy, informacje o systemie i czasie pracy, wysokości wynagrodzenia, planowaną datę zatrudnienia, wymagania co do kwalifikacji i umiejętności kandydatów do pracy.

Rozpowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy odbywa się poprzez zamieszczenie ich na tablicy ogłoszeń oraz w internetowej bazie ofert pracy.

W ramach sieci **EURES** (European Employment Services), urząd pracy prowadzi pośrednictwo pracy związane ze swobodnym przepływem pracowników na terenie UE, EOG oraz państw korzystających ze swobody przepływu osób.

Pośrednicy pracy udzielają informacji na temat:

- aktualnie upowszechnionych zagranicznych ofert pracy;
- warunków życia i pracy w poszczególnych krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- innych możliwości poszukiwania zatrudnienia za granicą, w szczególności z wykorzystaniem stron internetowych publicznych służb zatrudnienia w poszczególnych krajach oraz portali www.eures.praca.gov.pl oraz www.eures.europa.eu.

- 2. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa** - zadaniem poradnictwa zawodowego jest udzielanie pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia. Poradnictwo zawodowe świadczone jest w formie porad indywidualnych i grupowych.
- 3. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – Klub Pracy** - polega na przygotowaniu poprzez szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia.
- 4. Doradztwo dla pracodawców** - na wniosek pracodawcy doradcy zawodowi mogą udzielić pomocy w zakresie:
 - doboru kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - wspierania rozwoju zawodowego pracowników.

Ponadto, doradcy zawodowi udzielają informacji osobom zwalnianym z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy, będących w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, współpracując w tym zakresie z przedstawicielami zakładów pracy i związkami zawodowymi, w ramach Zespołu ds. Zapobiegania Negatywnym Skutkom Zwolnień Grupowych.

- 5. Szkolenia** - inicjowane są w celu podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych, zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności w przypadku braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji, czy utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

Formy szkoleń:

- szkolenia grupowe – realizowane zgodnie z Planem szkoleń na dany rok, opracowanym na podstawie wyników badań, analiz i prognoz na rynku pracy, częstotliwości występowania ofert oraz zapotrzebowania ze strony pracodawców;
- szkolenia w trybie indywidualnym – osoby bezrobotne kierowane są na wskazane przez siebie szkolenie, jeżeli uzasadnią celowość tego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie), a jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy nie przekroczy 300% przeciętnego wynagrodzenia. Skierowanie takie przysługuje nie częściej niż raz w ciągu roku kalendarzowego.

Szkoleniami mogą być objęte osoby:

- bezrobotne;
- poszukujące pracy, które m. in. są w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy lub są zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji.

Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w przypadkach uzasadnionych programem szkolenia - nie dłużej niż 24 miesiące. Bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia przysługuje stypendium.

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogą ponadto ubiegać się o:

- przyznanie pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia do wysokości 4 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych do wysokości 100%, jednak nie więcej niż do wysokości 3 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- sfinansowanie kosztów egzaminów, licencji niezbędnych do wykonywania pracy do wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

- 6. Staże** - polegają na nabywaniu przez osobę bezrobotną praktycznych umiejętności do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy pracodawcą a urzędem pracy, na okres od 3 do 6 miesięcy, a w niektórych przypadkach do 12 miesięcy, według określonego programu. W okresie odbywania stażu, stażystom przysługuje **stypendium** wypłacane przez Urząd Pracy.

Staż organizowane są w pierwszej kolejności u pracodawców, którzy:

- prowadzą działalność gospodarczą, co najmniej przez 6 miesięcy;
- nie zmniejszyli stanu zatrudniania powyżej 10 % w ciągu ostatnich 6 miesięcy;
- deklarują zatrudnienie kandydata po odbyciu przez niego stażu;

- wywiązywali się z dotychczasowych zobowiązań wynikających z umów zawartych z Urzędem Pracy;
- nie zalegają z opłatami w ZUS i Urzędzie Skarbowym;
- tworzą miejsca odbywania stażu na terenie Tarnowa i Powiatu Tarnowskiego.

7. Przygotowanie zawodowe dorosłych - jest to praktyczna nauka zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, realizowane bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Jest realizowane w oparciu o program ukierunkowany na nabycie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej opracowany przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową i kończy się egzaminem potwierdzającym uzyskane kwalifikacje. Odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy pracodawcą a starostą. Możliwa jest umowa trójstronna, zawierana pomiędzy pracodawcą, starostą i instytucją szkoleniową, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy. Uczestnikowi przygotowania zawodowego przysługuje stypendium.

Kształcenie jest realizowane w miejscu pracy odbywa się w formie:

- praktycznej nauki zawodu trwającej od 12 do 18 miesięcy, umożliwiającej przystąpienie do egzaminu na tytuł zawodowy lub egzaminu czeladniczego;
- przyuczenia do pracy trwającego od 3 do 6 miesięcy, mającego na celu zdobycie wybranych kwalifikacji lub umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych.

Pracodawcy przysługuje:

- zwrot poniesionych wydatków na uczestnika przygotowania zawodowego w wysokości do 2% przeciętnego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu;
- premia w wysokości 400 zł za każdy pełny miesiąc – w przypadku, gdy uczestnik przygotowania zawodowego ukończył program i zdał egzamin przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną lub przez instytucję szkoleniową.

8. Dofinansowanie kosztów studiów podyplomowych - starosta na wniosek bezrobotnego może sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów do wysokości 100% jednakże nie więcej niż 300% przeciętnego wynagrodzenia.

9. Dofinansowanie wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy – pracodawcy mają możliwość ubiegania się o doposażenie i wyposażenie nowo tworzonego miejsca pracy, na którym zostanie zatrudniona osoba bezrobotna. Wartość uzyskanego wsparcia jest określona w indywidualnej umowie, przy czym nie może być wyższa niż sześciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia. Po podpisaniu umowy podmiot ponosi koszty na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy i zatrudnia na utworzonym stanowisku pracy skierowaną osobę bezrobotną w pełnym wymiarze czasu pracy na okres min. 24 miesięcy.

10. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej - jest to forma pomocy, kierowana do osób bezrobotnych, która daje możliwość ubiegania się o bezzwrotną pomoc finansową na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Jednym z warunków uzyskania w/w pomocy jest prawidłowe wypełnienie wniosku dostępnego na stronie urzędu wraz ze wszystkimi załącznikami. Corocznie duża grupa osób bezrobotnych, korzysta z tej formy pomocy.

11. Prace interwencyjne oraz roboty publiczne - jest to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które następuje w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Pracodawca będący organizatorem prac interwencyjnych czy robót publicznych może otrzymać refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenie, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych.

5. Dokument został stworzony na podstawie danych z następujących instytucji:

1. Advisory Group TEST Human Resources – firma doradztwa personalnego;
2. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu;
3. Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji narodowej w Krakowie Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu;
4. Główny Urząd Statystyczny;
5. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie;
6. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu;
7. Politechnika Krakowska Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Nowym Sączu;
8. Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego;
9. Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu;
10. Urząd Statystyczny w Krakowie;
11. Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University w Nowym Sączu;
12. Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Nowym Sączu.

6. Dokument został stworzony w trakcie warsztatów, które odbyły się w dniach 05-07 maja 2010 r. w Nowym Sączu. W opracowywaniu informacji wzięli udział przedstawiciele następujących instytucji:

1. Sądecki Urząd Pracy;
2. Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu nowosądeckiego;
3. Urząd Miasta Nowego Sącza;
4. Urząd Miejski w Krynicy;
5. Urząd Gminy Łącko;
6. Wyższa Szkoła Biznesu National-Louis University w Nowym Sączu;
7. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.